

Bryssel 2.3.2016
COM(2016) 106 final

2016/0059 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Yleinen tausta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 67 artiklan 1 kohdassa todetaan, että unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia sekä jäsenvaltioiden erilaisia oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä. Saman artiklan 4 kohdan mukaan unioni helpottaa oikeussuojan saatavuutta muun muassa soveltamalla yksityisoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta. Sopimuksen 81 artiklassa mainitaan erikseen toimenpiteet, joilla pyritään varmistamaan ”jäsenvaltioiden tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustaminen ja täytäntöönpano” sekä ”lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivaltaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus”. Tältä pohjalta on jo annettu useita säädöksiä, muun muassa asetus (EY) N:o 2201/2003 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta. Aviovarallisuussuhteet eivät kuitenkaan kuulu annettujen säädösten soveltamisalaan.

Aviovarallisuussuhteita koskevan eurooppalaisen lainsäädännön laatiminen mainittiin yhtenä painopisteenä Wienin toimintasuunnitelmassa vuodelta 1998. Neuvoston 30. marraskuuta 2000 hyväksymässä toimenpideohjelmassa¹, joka koski tuomioiden vastavuoroista tunnustamista siviili- ja kauppaoikeuden alalla, esitettiin säädöksen antamista tuomioistuimen toimivallasta, vastavuoroisesta tunnustamisesta ja päätösten täytäntöönpanosta asioissa, jotka koskevat aviovarallisuussuhteiden purkamista ja avoparien eron omistusoikeudellisia seurauksia. Marraskuun 4. ja 5. päivänä 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi Haagin ohjelman², jonka yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi vahvistettiin vastavuoroisen tunnustamisen ohjelman täytäntöönpano. Haagin ohjelmassa kehoitettiin komissiota laatimaan vihreä kirja aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä, mukaan luettuna kysymys tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta. Ohjelmassa korostettiin, että asiassa olisi tarpeen antaa säädös vuoteen 2011 mennessä.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 11. joulukuuta 2009 Tukholman ohjelman. Myös siinä esitetään vastavuoroisen tunnustamisen laajentamista koskemaan aviovarallisuussuhteita ja avoparien eron varallisuus oikeudellisia seurauksia.

Komissio hyväksyi 27. lokakuuta 2010 asiakirjan ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen”³. Katsauksessa mainitaan kansainvälisten pariin omistusoikeuksiin liittyvä epävarmuus, joka on suurimpia esteitä Euroopan unionin kansalaisten mahdollisuuksille käyttää EU:n heille myöntämiä oikeuksia oman jäsenvaltionsa ulkopuolella. Komissio ilmoitti, että tämän epäkohdan poistamiseksi se ehdottaisi vuoden 2011 aikana säädöstä, jonka avulla helpotetaan sen selvittämistä, millä tuomioistuimella on toimivalta käsitellä kansainvälisen parin (aviopuolisoiden tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolten) omistusoikeuksia ja mitä lakia näihin oikeuksiin sovelletaan.

¹ EYVL C 12, 16.1.2001, s. 1.

² EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

³ KOM(2010) 603.

Komissio hyväksyi 16. maaliskuuta 2011 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa⁴ ja toisen ehdotuksen neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa^{5,6}.

Ehdotettujen neuvoston asetusten oikeusperusta oli Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 3 kohta. Ehdotukset koskivat yksityisoikeudellisissa asioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä, ja ne liittyivät perheoikeutta koskeviin näkökohtiin”. Oikeusperustassa annetaan neuvostolle toimivalta säätää toimenpiteistä yksimielisesti Euroopan parlamenttia kuultuaan. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa⁷ 10. syyskuuta 2013.

Komission ehdotuksista keskusteltiin neuvoston yksityisoikeustyöryhmässä (aviovarallisuussuhteet ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset) vuoden 2014 loppuun saakka. Neuvosto päätti joulukuussa 2014 myöntää harkinta-aikaa jäsenvaltioille, joilla oli edelleen ongelmia. Harkinta-ajan ei kuitenkaan pitäisi olla pitempi kuin yksi vuosi. Kokouksessaan 3. joulukuuta 2015 neuvosto totesi, ettei asetusehdotuksia, jotka koskivat aviovarallisuussuhteita ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia, voitu hyväksyä yksimielisesti. Koko unioni ei siitä syystä voisi saavuttaa yhdessä tämän alan yhteistyötavoitteita kohtuullisessa ajassa. Lisäksi neuvosto pani merkille, että monet jäsenvaltiot ilmoittivat olevansa valmiita harkitsemaan myönteisesti tiiviimmän yhteistyön aloittamista ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Joulukuun 2015 ja helmikuun 2016 välisenä aikana 17 jäsenvaltiota⁸ esitti komissiolle pyynnön, jossa toivottiin tiiviimmän yhteistyön aloittamista näiden jäsenvaltioiden välillä kansainvälisten parien varallisuussuhteiden alalla. Tiiviimpää yhteistyötä toivottiin erityisesti tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevissa asioissa, jotka liittyivät aviovarallisuussuhteisiin ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin. Jäsenvaltiot pyysivät komissiota antamaan neuvostolle ehdotuksen tässä asiassa.

Vastauksena 17 jäsenvaltion, jäljempänä ’osallistuvat jäsenvaltiot’, pyyntöön komissio antaa kolme ehdotusta. Ensimmäinen ehdotus koskee neuvoston päätöstä luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevissa asioissa, jotka liittyvät kansainvälisten parien varallisuussuhteisiin. Päätös kattaisi sekä aviovarallisuussuhteet että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset. Toinen ehdotus on nyt käsiteltävä ehdotus neuvoston asetukseksi, joka koskee aviovarallisuussuhteita. Kolmas, tämän ehdotuksen kanssa yhtä aikaa annettu rinnakkainen ehdotus on neuvoston asetus rekisteröityjen parisuhteiden

⁴ KOM(2011) 126.

⁵ KOM(2011) 127.

⁶ Perussopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistunut ehdotetun asetuksen antamiseen, se ei sitonut Tanskaa eikä sitä sovellettu siihen. Perussopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät ilmoittaneet haluavansa osallistua ehdotetun asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.

⁷ A7-0253/2013.

⁸ Ruotsi, Belgia, Kreikka, Kroatia, Slovenia, Espanja, Ranska, Portugali, Italia, Malta, Luxemburg, Saksa, Tšekki, Alankomaat, Itävalta, Bulgaria ja Suomi.

varallisuusosoikeudellisista vaikutuksista. Ehdotetuilla kahdella neuvoston asetuksella toteutetaan edellä mainittua tiiviimpää yhteistyötä. Ehdotuksessa neuvoston päätökseksi arvioidaan yksityiskohtaisesti oikeudellisia edellytyksiä, jotka koskevat tiiviimmän yhteistyön aloittamista edellä mainituissa asioissa, sekä sitä, onko tällaisen yhteistyön aloittaminen aiheellista.

1.2. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Henkilöiden liikkuvuuden lisääntyminen sisärajoittomalla alueella lisää merkittävästi eri jäsenvaltioista kotoisin olevien kansalaisten liittoja ja johtaa siihen, että tällaiset henkilöt asuvat muussa kuin omassa jäsenvaltiossaan tai hankkivat omaisuutta useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella. Consortium ASSER-UCL:n vuonna 2003 tekemässä selvityksessä⁹ korostettiin kansainvälisten parien suurta määrää EU:ssa sekä käytännöllisiä ja juridisia ongelmia, joihin kansainvälisissä liitoissa elävät törmäävät omaisuuden jokapäiväisessä hallinnassa ja omaisuudenjaossa liiton hajoamisen tai toisen osapuolen kuoleman johdosta. Ongelmat liittyvät usein siihen, että aineellisen oikeuden ja kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt, jotka koskevat avioliittojen varallisuusosoikeudellisia vaikutuksia, vaihtelevat suuresti.

Avioliiton ja rekisteröidyn parisuhteen erityispiirteiden sekä näiden liittojen erilaisten oikeudellisten seurausten vuoksi komissio antaa kaksi asetusehdotusta. Toinen koskee aviovarallisuussuhteita ja toinen rekisteröityjen parisuhteiden varallisuusosoikeudellisia vaikutuksia. Molemmat ehdotetut asetukset koskevat tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa, ja niillä pannaan täytäntöön tiiviimpi yhteistyö asetusten soveltamisalalla.

Tällä ehdotuksella pyritään luomaan Euroopan unioniin selkeä oikeudellinen kehys, joka kattaa toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämisen ja aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain. Lisäksi ehdotuksella pyritään helpottamaan päätösten ja asiakirjojen liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä.

2. KUULEMISEN TULOKSET – VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Ennen kuin komissio laati vuonna 2011 antamansa ehdotuksen, se kuuli laajasti jäsenvaltioita, muita unionin toimielimiä ja kansalaisia. Komissio julkaisi vuonna 2003 tehdyn selvityksen jatkotoimena 17. heinäkuuta 2006 aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymistä ja erityisesti tuomioistuimen toimivaltaa ja vastavuoroista tunnustamista käsittelevän vihreän kirjan,¹⁰ jolla käynnistettiin asiasta laajamittainen kuuleminen. Komissio perusti PRM/III -nimisen asiantuntijaryhmän valmistelemaan ehdotusta. Asiantuntijaryhmä, johon kuului erilaisia eurooppalaisia oikeusperinteitä edustavia useiden ammattialojen ihmisiä, kokoontui viisi kertaa vuosina 2008–2010. Lisäksi komissio järjesti 28. syyskuuta 2009 julkisen kuulemisen, johon osallistui satakunta henkilöä. Näkemysten vaihto vahvisti, että tarvitaan aviovarallisuussuhteita koskeva EU:n säädös, joka kattaa tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon. Kansallisten asiantuntijoiden kanssa järjestettiin 23. maaliskuuta 2010 kokous, jossa keskusteltiin valmisteilla olleen ehdotuksen pääkohdista. Lopuksi komissio laati selvityksen, jossa arvioitiin sekä aviovarallisuussuhteita koskevan asetusehdotuksen että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuusosoikeudellisia vaikutuksia koskevan asetusehdotuksen vaikutuksia.

⁹ Consortium ASSER-UCL, *Étude sur les régimes matrimoniaux des couples mariés et sur le patrimoine des couples non mariés dans le droit international privé et dans le droit interne des Etats membres de l'Union*, ks. http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

¹⁰ KOM(2006) 400.

Kaksi uutta ehdotusta, jotka koskevat aviovarallisuussuhteita ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuusosoikeudellisia vaikutuksia, sisältävät samanlaisia ratkaisuja kuin vuoden 2011 ehdotukset. Uusissa ehdotuksissa otetaan huomioon neuvostossa ja Euroopan parlamentissa vuoden 2015 loppuun mennessä käydyt keskustelut.

3. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

3.1. Oikeusperusta

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 3 kohta. Siinä annetaan neuvostolle toimivalta säätää Euroopan parlamenttia kuultuaan perheoikeudellisista toimenpiteistä, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti.

Aviovarallisuussuhteiden perustana on osapuolten välinen perhesuhde. Vaikka aviovarallisuussuhteissa on kyse puolisoitten keskinäisistä sekä puolisoitten ja kolmansien välisistä varallisuusosoikeudellisista suhteista, ne liittyvät niin läheisesti avioliittoon, että niiden on katsottava kuuluvan perheoikeuden alaan. Aviovarallisuussuhteet syntyvät avioliiton myötä ja häviävät avioliiton purkautuessa (joko avio- tai asumuseron tai toisen puolison kuoleman takia).

Tällä ehdotuksella pyritään luomaan kattavat kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt, joita sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin. Ehdotus koskee tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa. Ehdotukseen sisältyviä sääntöjä sovelletaan pelkästään valtioiden rajat ylittäviin tapauksiin. Näin ollen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukainen edellytys rajat ylittävistä vaikutuksista täyttyy. Tämä ehdotus koskee ainoastaan avioliiton varallisuusosoikeudellisia vaikutuksia. Siinä ei määritellä avioliittoinstituutiota eikä edellytetä toisessa jäsenvaltiossa solmitun avioliiton tunnustamista.

3.2. Toissijaisuusperiaate

Ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa vain antamalla aviovarallisuussuhteita koskevia yhteisiä säännöksiä, joiden on oltava oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden takia identtiset kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden yksipuoliset toimet olisivat siksi ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa. Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssi on tuottanut kaksi kansainvälistä yleissopimusta, jotka ovat merkityksellisiä tämän asian kannalta, nimittäin 17 päivänä heinäkuuta 1905 tehty yleissopimus avioliiton vaikutuksista puolisoitten oikeuksiin ja velvollisuuksiin näiden henkilökohtaisissa suhteissa ja puolisoitten omaisuuteen liittyvästä lainvalinnasta ja 14 päivänä maaliskuuta 1978 tehty yleissopimus aviovarallisuusjärjestelmään sovellettavasta laista. Kuitenkin vain kolme jäsenvaltiota on ratifioinut yleissopimukset. Kuten on käynyt ilmi vaikutustutkimuksesta ja julkisista kuulemisista, yleissopimuksilla ei kyetä poistamaan sen kokoluokan ongelmia, joihin tällä ehdotuksella on tarkoitus puuttua. Kansalaisille aiheutuvien ongelmien luonteen ja laajuuden vuoksi ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa vain unionin tasolla.

3.3. Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä se rajoittuu yksinomaan siihen, mikä on tarpeen ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotuksella ei pyritä yhdenmukaistamaan jäsenvaltioiden aineellisoikeudellisia säännöksiä aviovarallisuussuhteista eikä vaikuttamaan siihen, miten aviovarallisuussuhteiden purkautumista verotetaan jäsenvaltioissa. Ehdotus ei aiheuta

kansalaisille taloudellista tai hallinnollista räsitusta, ja sen odotetaan lisäävän asianomaisten kansallisten viranomaisten hallinnollista räsitusta vain vähän.

3.4. Vaikutus perusoikeuksiin

Kuten tiedonannossa ”Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”¹¹ edellytetään, komissio on tarkistanut, että ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia.

Ehdotus ei heikennä perusoikeuskirjan 7 artiklassa säädettyä oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen eikä 9 artiklassa vahvistettua oikeutta solmia avioliitto ja perustaa perhe kansallisten lakien mukaisesti.

Ehdotuksella vahvistetaan perusoikeuskirjan 17 artiklassa säädettyä omistusoikeutta. Kun puoliset voivat ennakoida omaisuuteensa sovellettavan lainsäädännön, he voivat paremmin hyödyntää omistusoikeuttaan.

Komissio on myös tarkistanut, että ehdotus on sopuoinnussa perusoikeuskirjan 9 artiklan kanssa, joka koskee oikeutta solmia avioliitto ja perustaa perhe kansallisten lakien mukaisesti, ja perusoikeuskirjan 21 artiklan kanssa, jossa kielletään kaikenlainen syrjintä.

Ehdotetut säännökset parantavat kansalaisten ja erityisesti avioparien oikeussuojaa EU:ssa. Lisäksi säännöksillä edistetään perusoikeuskirjan 47 artiklan täytäntöönpanoa. Artiklassa turvataan oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. Toimivaltaista tuomioistuinta koskevien objektiivisten valintakriteerien ansiosta estetään aktiivisinta osapuolta saattamasta vireille rinnakkaisia oikeudenkäyntejä ja muutoksenhakuja.

3.5. Sääntelytavan valinta

Oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden vuoksi tarvitaan selkeät ja yhtenäiset säännökset. Niiden saavuttamiseksi paras sääntelytapa on asetus. Ehdotetut säännökset, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia ja päätösten liikkuvuutta, ovat yksityiskohtaisia ja täsmällisiä, eikä niitä tarvitse saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden tavoitteet vaarantuisivat, jos jäsenvaltioilla olisi säännösten täytäntöönpanossa harkintavaltaa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET, LAINSÄÄDÄNNÖN YKSINKERTAISTAMINEN JA JOHDONMUKAISUUS SUHTEESSA UNIONIN MUUHUN POLITIIKKAAN

4.1. Talousarviovaikutukset

Ehdotuksella ei ole vaikutusta unionin talousarvioon.

4.2. Sääntelyn yksinkertaistaminen

Yhdenmukaistamalla toimivaltasääntöjä voidaan merkittävästi yksinkertaistaa menettelyjä, sillä yhteisten sääntöjen pohjalta voidaan määrittää tuomioistuin, joka on toimivaltainen käsittelemään aviovarallisuussuhteita koskevat asiat. Jos tuomioistuimet, jotka EU:n nykyisten säädösten mukaisesti käsittelevät avio- tai asumuseroa, avioliiton mitätöintiä tai puolison perimystä koskevat asiat, saavat toimivallan käsitellä myös asiat, jotka koskevat ensiksi mainittuihin asioihin liittyviä aviovarallisuussuhteita, helpotetaan kansalaisten asemaa, sillä sama tuomioistuin käsittelee heidän tilannettaan kokonaisuudessaan.

¹¹ Komission tiedonanto KOM(2010) 573, 19.10.2010.

Lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen yksinkertaistaa menettelyjä huomattavasti, sillä sovellettava laki määritetään yhtenäisen säännöstön perustella. Näin korvataan osallistuvien jäsenvaltioiden erilaiset kansalliset lainvalintasäännöt.

Lisäksi ehdotetut säännöt, jotka koskevat tuomioistuinten päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa, helpottavat kansalaisten liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä.

4.3. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Tämä ehdotus liittyy komission käynnistämään hankkeeseen niiden hankaluuksien poistamiseksi, jotka estävät EU:n kansalaisia käyttämästä unionin heille myöntämiä oikeuksia päivittäisessä elämässään, kuten edellä mainitussa asiakirjassa ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010” todetaan.

5. ARTIKLAKOHTAISET PERUSTELUT

5.1. I luku: Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Aviovarallisuussuhteita on tulkittava itsenäisenä käsitteenä. Ne kattavat tällöin sekä puolisoiden omaisuuden päivittäiseen hoitoon liittyvät näkökohdat että kysymykset, jotka koskevat aviovarallisuussuhteiden purkautumista liiton hajotessa tai toisen puolison kuollessa.

Asetusehdotuksen soveltamisalaa määritettäessä näytti parhaimmalta vaihtoehdolta luetella kattavasti kaikki osa-alueet, jotka jäävät asetuksen ulkopuolelle. Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle on siten jätetty kaikki kysymykset, joista säädetään jo voimassa olevissa unionin asetuksissa, kuten elatusvelvoitteet¹² erityisesti puolisoiden välillä sekä perintöoikeudelliset kysymykset¹³.

Asetus ei vaikuta kansallisen lainsäädännön mukaiseen avioliiton olemassaoloon tai pätevyyteen tai yhdessä jäsenvaltiossa solmitun avioliiton tunnustamiseen toisessa jäsenvaltiossa. Se ei myöskään vaikuta kysymyksiin, jotka liittyvät sosiaaliturvaan tai eläkeoikeuksiin avioerojen yhteydessä.

Asetus ei vaikuta kiinteistöä koskevien esineoikeuksien luonteeseen, esineiden ja oikeuksien laadun määrittelyyn tai näiden oikeuksien haltijan etuoikeuksien määrittelyyn.

Asetuksen soveltamisalaan eivät myöskään kuulu kiinteistörekisteriin tehtäviä merkintöjä koskevat vaatimukset eivätkä sen seikan vaikutukset, että merkintä kirjataan tai jätetään kirjaamatta rekisteriin.

3 artikla

Eräiden asetuksessa käytettyjen käsitteiden määritelmät ovat johdonmukaisuuden vuoksi sekä ymmärrettävyyden ja yhdenmukaisen soveltamisen helpottamiseksi samoja kuin eräissä muissa, jo voimassa olevissa unionin säädöksissä.

Ehdotettu ’tuomioistuimen’ käsite sisältää myös viranomaiset ja oikeusalan ammattihenkilöt (kuten notaarit), jotka hoitavat lainkäyttötehtäviä tai joiden toiminta perustuu tuomioistuimen antamaan

¹² Elatusvelvoitteista säädetään asetuksessa (EY) N:o 4/2009 (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1).

¹³ Perintöoikeudellisista kysymyksistä säädetään asetuksessa (EU) N:o 650/2012 (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 107).

valtuutukseen. Siten näiden viranomaisten päätökset voidaan rinnastaa tuomioistuinten päätöksiin toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan tunnustamisen ja täytäntöönpanon osalta.

5.2. II luku: Toimivalta

Aviovarallisuussuhteita koskevat oikeudenkäynnit liittyvät usein aviovarallisuuden ositukseen tilanteessa, jossa yhteiselämä päättyy joko toisen puolison kuoleman tai puolisoiden avioeron, asumuseron tai avioliiton mitätöinnin seurauksena.

Asetuksen tavoitteena on, että kaikki kansalaisten oikeudelliset menettelyt, jotka liittyvät toisiinsa, käsiteltäisiin saman jäsenvaltion tuomioistuimissa. Tätä varten asetuksessa pyritään varmistamaan, että tuomioistuinten toimivaltaa koskevat säännökset asioissa, jotka liittyvät avioliiton varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin, ovat johdonmukaisia suhteessa muissa unionin säädöksissä vahvistettuihin sääntöihin. Erityisesti asetuksessa pyritään varmistamaan, että aviovarallisuuskysymykset ratkaistaan sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa ratkaistaan myös puolison perimystä tai avio- tai asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevat asiat.

4 artikla

Sen varmistamiseksi, että toisen puolison kuollessa sama tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään paitsi kuolleen puolison perimysasian myös aviovarallisuuden ositusta koskevan asian, tässä artiklassa säädetään, että tuomioistuimella, joka on asetuksen (EU) N:o 650/2012 mukaisesti toimivaltainen perimysasiassa, olisi oltava toimivalta myös perimykseen liittyvässä aviovarallisuussuhteiden purkamista koskevassa asiassa.

5 artikla

Vastaavasti kun tuomioistuin on toimivaltainen avio- tai asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevassa asiassa asetuksen (EY) N:o 2201/2003 mukaisesti, sen olisi oltava toimivaltainen aviovarallisuussuhteiden purkamista koskevassa asiassa myös silloin kun purkaminen johtuu kyseisestä avio- tai asumuserosta tai avioliiton mitätöinnistä. Joissakin tapauksissa tämä toimivaltajärjestely edellyttää puolisojen sopimusta.

6 ja 7 artikla

Asetuksen 6 artiklassa säädetään toimivaltasäännöistä, joita sovelletaan, kun aviovarallisuussuhteita koskeva asia ei liity perimystä, avio- tai asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevaan oikeudenkäyntiin (esimerkiksi jos puoliso haluaa vaihtaa järjestelmän, jota heidän aviovarallisuussuhteisiinsa sovelletaan). Liittymäperusteet luetellaan tärkeysjärjestyksessä, ja tämän luettelon perusteella määritetään jäsenvaltio, jonka tuomioistuimella on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevassa oikeudenkäynnissä.

Ehdotetut perusteet ovat puolisojen vakinainen asuinpaikka, puolisojen viimeinen vakinainen asuinpaikka, jos jompikumpi puolisoista asuu siellä edelleen, tai vastaajan vakinainen asuinpaikka. Nämä yleisesti käytössä olevat perusteet viittaavat usein paikkaan, jossa myös puolisojen omaisuus sijaitsee. Viimesijainen peruste on puolisojen yhteinen kansalaisuus.

Jotta ennakoitavuutta ja puolisojen valinnanvapautta voidaan tällaisissa tapauksissa lisätä, puolisoit voisivat 7 artiklan mukaisesti lisäksi sopia, että heidän aviovarallisuussuhteitaan koskevassa asiassa toimivaltainen on sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka lakia aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan tai jossa avioliitto on solmittu.

9 artikla

Jäsenvaltion tuomioistuin, jolla on toimivalta, voi poikkeuksellisesti luopua toimivallasta, jos sen lainsäädännössä ei tunnusteta kyseessä olevaa avioliittoa. Sen varmistamiseksi, että puoliset saavat oikeussuojaa tällaisissa tapauksissa, puoliset voivat sopia, että asia ratkaistaan sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka lakia sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin tai jossa avioliitto solmittiin. Muissa tapauksissa määritettäisiin 6 artiklassa säädettyjen kriteerien mukaisesti, minkä jäsenvaltion tuomioistuimella on toimivalta ratkaista asia.

10 artikla

Jos yhdelläkään jäsenvaltiolla ei ole toimivaltaa sovellettaessa edeltäviä artikloja, tämän artiklan tarkoituksena on varmistaa, että puoliset ja kolmannet osapuolet saavat oikeussuojaa sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa jommallakummalla tai molemmilla puolisoista on kiinteää omaisuutta. Tällaisissa tapauksissa tuomioistuimen päätös koskisi ainoastaan tuossa jäsenvaltiossa olevaa kiinteää omaisuutta.

5.3. III luku: Sovellettava laki

20 artikla

Aviovarallisuussuhteisiin voidaan soveltaa jäsenvaltion tai muun valtion lakia.

21 artikla

Asetusehdotuksessa esitetään yhden lain järjestelmää: kaikkeen puolisoitten omaisuuteen sen laadusta (irtainta tai kiinteää) tai sijainnista riippumatta sovellettaisiin samaa lainsäädäntöä eli aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia.

Kiinteistöillä on erityinen asema parien omaisuudessa, ja yksi mahdollisuus olisi ollut soveltaa niihin sijaintivaltion lakia (*lex rei sitae*). Tällöin parien aviovarallisuussuhteisiin ei sovellettaisi kaikissa tilanteissa samaa lakia. Tämä ratkaisu näyttäisi kuitenkin aiheuttavan ongelmia erityisesti aviovarallisuussuhteiden purkautuessa, sillä se johtaisi aviovarallisuuden haitalliseen pirstoutumiseen (kun taas parin velkoihin sovellettaisiin yhtä ainoaa lainsäädäntöä) ja eri lakien soveltamiseen aviovarallisuuden eri osiin. Tästä syystä asetuksessa säädetään, että aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia sovelletaan kaikkeen puolisoitten omaisuuteen – irtaimen ja kiinteään – riippumatta sen sijaintipaikasta ja siitä, ovatko puoliset itse valinneet kyseisen lain vai määräytykö laki muiden säännösten perusteella.

22 artikla

Kuulemisen pohjalta päästiin laajalti yksimielisyyteen siitä, että osapuolille on annettava tietty vapaus valita aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettava laki. Tällä tavoin puoliset voivat hallinnoida omaisuuttaan helpommin. Puolisoiden valinnanmahdollisuudet on kuitenkin rajattava selkeästi, jotta voidaan estää sellaisen lain valinta, jolla ei ole riittävästi yhteyksiä parin todellisiin olosuhteisiin ja menneeseen elämään. Valitun lain on tästä syystä oltava vakinaisen asuinpaikan laki tai sen valtion laki, jonka kansalaisia puoliset tai tulevat puoliset ovat tai toinen heistä on.

Puolisot voivat valita aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain avioitumishetkellä, mutta tämän artiklan nojalla valinta on mahdollista tehdä myös myöhemmin. Vastaavasti puoliset voivat muuttaa avioitumishetkellä tekemäänsä valintaa ja valita myöhemmin jonkin toisen sovellettavan

lain. Jos puoliset päättävät muuttaa aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavaa lakia, valittavan lain olisi oltava niiden lakien joukossa, jotka he olisivat voineet valita avioitumishetkellä.

Avioparin aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen on oltava aina vapaaehtoista. Oikeudellisen epävarmuuden välttämiseksi asetuksessa ei säädetä, että sovellettava laki voisi muuttua automaattisesti, eli asetuksen mukaan muutosta ei voi tapahtua ilman, että puoliset ovat ilmaisseet tahtovansa vaihtaa lakia tai että vaihtaminen olisi annettu puolisoille tiedoksi.

Jotta aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtamisella ei olisi haitallisia vaikutuksia puolisoihin, sen vaikutukset tulevat voimaan vasta muutoshetkestä alkaen, paitsi jos puoliset ovat päättäneet, että lain vaihto tulee voimaan takautuvasti.

Kolmansien osapuolten oikeudet on suojattu tilanteissa, joissa aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihto saattaisi loukata heidän etujaan. Asetuksessa säädetään, että aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain taannehtivalla muutoksella ei voida vaikuttaa haitallisesti kolmansien osapuolten oikeuksiin.

23–25 artikla

Näissä artikloissa säädetään menettelyistä, joita puolisoitten on noudatettava, kun he valitsevat sovellettavaa lakia tai sopivat aviovarallisuussuhteistaan avioehtosopimuksella.

26 artikla

Jos puoliset eivät valitse aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavaa lakia, on tärkeää, että osallistuvilla jäsenvaltioilla on yhteiset säännöt sovellettavan lain määrittämiseksi. Sovellettava laki määräytyy tärkeysjärjestykseen asetettujen objektiivisten liittymäperusteiden mukaisesti. Näin varmistetaan ennakoitavuus sekä puolisoitten että kolmansien kannalta. Perusteissa pyritään sovittamaan yhteen avioparin todellinen elämäntilanne, erityisesti se, missä heidän ensimmäinen yhteinen asuinpaikkansa on, sekä tarve kyetä määrittämään aviovarallisuussuhteisiin sovellettava laki helposti. Toinen puolisoista voi kuitenkin poikkeuksellisesti pyytää tuomioistuinta vahvistamaan, että sovellettava laki on sen valtion laki, jossa puolisoilla oli heidän viimeinen yhteinen vakinainen asuinpaikkansa.

27 ja 28 artikla

Asetuksessa luetellaan joitakin seikkoja, joihin sovellettaisiin aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia. Näihin kuuluvat aviovarallisuuden ositus samoin kuin aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten välisiin suhteisiin. Kolmansien osapuolten oikeuksien suojaamiseksi asetuksessa kuitenkin säädetään, että puoliso ei voi vedota sovellettavaan lakiin riita-asiassa kolmannen osapuolen kanssa, paitsi jos kolmas osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, mitä lakia aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan. Asetuksessa määritetään tapaukset, joissa katsotaan, että kolmas osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, mitä lakia aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan.

30 artikla

Tässä artiklassa on otettu huomioon kansalliset säännökset, jotka koskevat puolisoitten yhteisenä kotina käytetyn asunnon suojaa. Artiklan nojalla on mahdollista soveltaa valtion omaa lakia toisen valtion lain sijaan. Näin ollen jäsenvaltio, jonka alueella puolisoitten yhteisenä kotina käytetty asunto sijaitsee, voi sen suojaamiseksi soveltaa omia säännöksiään. Kyseinen valtio voi

poikkeuksellisesti soveltaa omaa lakiaan kaikkiin alueellaan asuviin henkilöihin sen sijaan, että sovellettaisiin tavanomaisten sääntöjen mukaan määräytyvää lakia tai lakia, joka määräytyy toisessa jäsenvaltiossa tehdyn avioehtosopimuksen nojalla.

5.4. IV luku: Tunnustaminen, täytäntöönpanokelpoisuus ja täytäntöönpano

Ehdotetussa asetuksessa säädetään aviovarallisuussuhteita koskevien päätösten, virallisten asiakirjojen ja tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen vapaasta liikkuvuudesta. Ehdotuksessa otetaan siten käyttöön vastavuoroinen tunnustaminen, joka perustuu Euroopan unionin yhdentymisen tuloksena syntyneeseen jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen.

Vapaa liikkuvuus tarkoittaa sitä, että toisessa jäsenvaltiossa tehdyt päätökset, viralliset asiakirjat ja oikeustoimet tunnustetaan ja pannaan täytäntöön yhdenmukaisella menettelyllä. Tämä menettely korvaa jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytössä olevat kansalliset menettelyt. Myös tunnustamatta jättämisen tai täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet yhtenäistetään unionin tasolla, ja ne on vähennetty minimiin. Uudet perusteet korvaavat jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytössä olevat perusteet, jotka vaihtelevat ja ovat usein laaja-alaisempia.

Päätökset

Ehdotetut säännökset, jotka koskevat päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa, ovat yhdenmukaiset perintöasioista annetun asetuksen (EU) N:o 650/2012 säännösten kanssa. Sen vuoksi niissä viitataan kyseisessä asetuksessa vahvistettuun eksekvatuurimenettelyyn. Tällä tarkoitetaan sitä, että yhdessä jäsenvaltiossa tehty päätös tunnustetaan muissa jäsenvaltioissa ilman erityistä menettelyä ja että hakijoiden on noudatettava täytäntöönpaneuvassa jäsenvaltiossa yhdenmukaista menettelyä, jonka tuloksena päätös julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi. Menettely on yksipuolinen ja käsittää alkuvaiheessa pelkästään asiakirjojen tarkistamisen. Tuomari tarkastelee mahdollisia kieltäytymisperusteita vasta myöhemmin, jos vastaaja vastustaa täytäntöönpanoa. Menettely on riittävä vastaajien oikeuksien suojelemiseksi.

Nämä säännökset merkitsevät huomattavaa edistystä suhteessa nykytilanteeseen. Tällä hetkellä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään jäsenvaltioiden kansallisissa laissa sekä eräiden jäsenvaltioiden kahdenvälisissä sopimuksissa. Sen vuoksi menettelyt ja asiakirjat, joita vaaditaan täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista varten, samoin kuin ulkomaisten päätösten tunnustamisesta kieltäytymisen perusteet vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen.

Kuten edellä todetaan, tämä asetus on ensimmäinen aviovarallisuussuhteita koskeva toimenpide, ja se liittyy perheoikeuteen (ks. 3.1 kohta). Asiaan liittyvien erityisten olosuhteiden vuoksi päätösten vapaaseen liikkuvuuteen sovelletaan eksekvatuurimenettelyä. Muiden alojen tapaan välivaiheen menettelyjen (eksekvatuuri) poistamista voidaan kuitenkin harkita myöhemmässä vaiheessa, kun on arvioitu tässä asetuksessa olevien säännösten soveltamista samoin kuin oikeudellisen yhteistyön kehittymistä aviovarallisuussuhteissa ja muissa niihin liittyvissä kysymyksissä, erityisesti Bryssel II a -asetuksen¹⁴ alalla.

Asetuksen 3 artiklan mukaisesti valtuutuksen nojalla toimivien viranomaisten päätökset rinnastetaan tuomioistuimen päätöksiin, ja niihin sovelletaan tämän luvun säännöksiä tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

¹⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta (EUVL L 338, 23.12.2003).

Viralliset asiakirjat

Koska virallisilla asiakirjoilla on suuri käytännön merkitys aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa ja koska on voitava varmistaa, että asetus on johdonmukainen muiden unionin säädösten kanssa, asetuksessa olisi säädettävä kyseisten asiakirjojen hyväksymisestä niiden vapaan liikkuvuuden takaamiseksi.

Virallisten asiakirjojen hyväksyminen merkitsee sitä, että asiakirjojen sisällöllä ja niissä esitetyillä tosiasioilla on sama todistusvoima kuin niiden alkuperämaassa ja että asiakirjojen oletetaan olevan virallisia ja täytäntöönpanokelpoisia samalla tavalla kuin alkuperämaassa.

2016/0059 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹⁵,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹⁶,

noudattaa erityistä lainsäätämisyksitystä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on ottanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin on määrä hyväksyä oikeudellista yhteistyötä koskevia toimenpiteitä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, erityisesti sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan sitä edellyttäessä.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti tällaisiin toimenpiteisiin voi sisältyä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivaltaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus.

¹⁵ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁶ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (3) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate on yksityisoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ja kehotti neuvostoa ja komissiota hyväksymään toimenpideohjelman tämän periaatteen täytäntöön panemiseksi.
- (4) Komission ja neuvoston yhteinen toimenpideohjelma tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla¹⁷ hyväksyttiin 30 päivänä marraskuuta 2000. Ohjelmassa määritellään lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamistoimet toimenpiteiksi, joilla on tarkoitus helpottaa päätösten vastavuoroista tunnustamista, ja siinä edellytetään säädöksen laatimista aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa.
- (5) Brysselissä 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden ohjelman nimeltä ”Haagin ohjelma: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa”¹⁸. Tässä ohjelmassa neuvosto kehotti komissiota laatimaan vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä, mukaan luettuna kysymys tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta. Ohjelmassa korostettiin myös tarvetta hyväksyä tätä alaa koskeva säädös.
- (6) Komissio antoi 17 päivänä heinäkuuta 2006 vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä ja erityisesti tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta¹⁹. Vihreällä kirjalla käynnistettiin laaja kuuleminen kaikista eurooppalaisten parien ongelmista, jotka liittyivät yhteisen omaisuuden osittamiseen sekä käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin.
- (7) Brysselissä 10 ja 11 päivänä joulukuuta 2009 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden monivuotisen ohjelman nimeltä ”Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten”²⁰. Eurooppa-neuvosto katsoi kyseisessä ohjelmassa, että vastavuoroista tunnustamista olisi laajennettava sellaisille aloille, joilla sitä ei tällä hetkellä sovelleta mutta jotka ovat jokapäiväisen elämän kannalta keskeisiä, kuten aviovarallisuussuhteisiin, ottaen samalla huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmät, mukaan lukien oikeusjärjestyksen perusteet (*ordre public*), sekä kansalliset perinteet tällä alalla.
- (8) Komissio hyväksyi 27 päivänä lokakuuta 2010 asiakirjan ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen”²¹ ja ilmoitti siinä aikovansa antaa ehdotuksen säädökseksi, jonka avulla poistetaan henkilöiden vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet, erityisesti hankaluudet, joita pareilla on omaisuutensa hoidossa tai jakamisessa.
- (9) Komissio hyväksyi 16 päivänä maaliskuuta 2011 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa²² ja toisen ehdotuksen neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten

¹⁷ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

¹⁸ EUVL L 53, 3.3.2005, s. 1.

¹⁹ KOM(2006) 400.

²⁰ EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1.

²¹ KOM(2010) 603.

²² KOM(2011) 126.

tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa²³.

- (10) Kokouksessaan 3 päivänä joulukuuta 2015 neuvosto totesi, ettei asetusehdotuksia, jotka koskivat aviovarallisuussuhteita ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia, voitu hyväksyä yksimielisesti. Tämän alan yhteistyötavoitteita ei siitä syystä voitaisi saavuttaa kohtuullisessa ajassa koko unionissa.
- (11) Joulukuun 2015 ja helmikuun 2016 välisenä aikana Ruotsi, Belgia, Kreikka, Kroatia, Slovenia, Espanja, Ranska, Portugal, Italia, Malta, Luxemburg, Saksa, Tšekki, Alankomaat, Itävalta, Bulgaria ja Suomi esittivät komissiolle pyynnön, jossa toivottiin tiiviimmän yhteistyön aloittamista näiden jäsenvaltioiden välillä kansainvälisten parien varallisuussuhteiden alalla. Tiiviimpää yhteistyötä toivottiin erityisesti tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevissa asioissa, jotka liittyivät aviovarallisuussuhteisiin ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin. Jäsenvaltiot pyysivät komissiota antamaan neuvostolle ehdotuksen tässä asiassa.
- (12) Neuvosto antoi [...]kuun [...]päivänä [...] päätöksen [...], jolla se antoi luvan tiiviimpään yhteistyöhön kansainvälisten parien tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevissa asioissa, jotka liittyvät kansainvälisten parien varallisuussuhteisiin ja kattavat sekä aviovarallisuussuhteet että rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset.
- (13) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 328 artiklan 1 kohdan mukaan tiiviimpään yhteistyöhön voivat sitä aloitettaessa liittyä kaikki jäsenvaltiot edellyttäen, että ne täyttävät mahdolliset osallistumisehdot, jotka on vahvistettu luvan antamista koskevassa päätöksessä. Ne voivat myös milloin tahansa liittyä siihen edellyttäen, että ne mainittujen ehtojen lisäksi noudattavat yhteistyön yhteydessä jo annettuja säädöksiä. Komission ja tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ne edistävät mahdollisimman monien jäsenvaltioiden osallistumista. Tämän asetuksen olisi oltava kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä olisi sovellettava sellaisenaan ainoastaan osallistuvissa jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.
- (14) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan mukaisesti tätä asetusta olisi sovellettava aviovarallisuussuhteisiin, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia.
- (15) Avioparien oikeusvarmuuden turvaamiseksi heidän omaisuutensa osalta sekä tietyn ennakoitavuuden varmistamiseksi olisi kaikista aviovarallisuussuhteisiin sovellettavista säännöistä säädettävä yhdessä ainoassa säädöksessä.
- (16) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tähän asetukseen olisi koottava säännökset, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten, virallisten asiakirjojen ja tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen tunnustamista tai tapauksen mukaan hyväksymistä, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa.
- (17) Asetus ei kata avioliittoinstituutiota, joka määrittellään jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa.
- (18) Tämän asetuksen soveltamisala olisi ulotettava kaikkiin aviovarallisuussuhteita koskeviin yksityisoikeudellisiin näkökohtiin, jotka kattavat puolisoiden omaisuuden päivittäisen hoidon ja aviovarallisuussuhteiden purkautumisen erityisesti puolisoiden erottua tai toisen puolison kuoltua. Tässä asetuksessa termiä 'aviovarallisuussuhteet' olisi tulkittava

²³

KOM(2011) 127.

itsenäisesti, ja sen olisi käsitettävä paitsi säännöt, joista puoliset eivät saa poiketa, myös kaikki valinnaiset säännöt, joista puoliset voivat sopia sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, sekä kaikki sovellettavan lainsäädännön oletussäännöt. Sen olisi käsitettävä sekä omaisuusjärjestelyt, jotka tietyissä kansallisissa oikeusjärjestelmissä nimenomaisesti ja yksinomaisesti koskevat avioliittoa, että kaikki varallisuussuhteet, jotka on toteutettu puolisoitten välillä sekä puolisoitten ja kolmansien osapuolten välillä ja jotka johtuvat välittömästi aviosuhteesta tai sen purkamisesta.

- (19) Selvyyden vuoksi eräät kysymykset, joiden voitaisiin nähdä olevan yhteydessä aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin, olisi nimenomaisesti suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- (20) Tätä asetusta ei näin ollen pitäisi soveltaa puolisoitten yleistä oikeustoimikelpoisuutta koskeviin kysymyksiin; poissulkeminen ei kuitenkaan saisi käsittää omaisuutta koskevia erityisiä valtuuksia ja oikeuksia, joita joko toisella tai kummallakin puolisoilla on joko suhteessa toisiinsa tai kolmansiin osapuoliin, sillä näiden valtuuksien ja oikeuksien olisi kuuluttava asetuksen soveltamisalaan.
- (21) Asetusta ei pitäisi soveltaa muihin esikysymyksiin, kuten kysymyksiin avioliiton olemassaolosta, pätevydestä tai tunnustamisesta, jotka kuuluvat edelleen jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön, mukaan lukien niiden kansainvälistä yksityisoikeutta koskevien sääntöjen soveltamisalaan.
- (22) Koska puolisoitten välisistä elatusvelvollisuuksista säädetään jo toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetussa asetuksessa (EY) N:o 4/2009²⁴, ne olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Samaa kohtelua olisi sovellettava myös kuolleen puolison perimystä koskeviin kysymyksiin, joista säädetään toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4 päivänä heinäkuuta 2012 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 650/2012²⁵.
- (23) Kysymykset, jotka koskevat puolisoitten oikeutta siirtää tai tasata keskenään vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkeoikeuksia, jotka ovat karttuneet avioliiton aikana mutta jotka eivät ole tuottaneet eläketuloa tänä aikana, olisi jätettävä näiden eläkeoikeuksien luonteesta riippumatta tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, ottaen huomioon jäsenvaltioiden erilaiset järjestelmät. Tätä poikkeusta olisi kuitenkin tulkittava suppeasti. Tätä asetusta olisi näin ollen sovellettava erityisesti eläkevarojen luokittelua koskevaan kysymykseen, samoin kuin määriin, jotka on jo maksettu toiselle puolisoille avioliiton aikana, sekä mahdolliseen korvaukseen, joka myönnettäisiin siinä tapauksessa, että eläke olisi maksettu yhteisellä omaisuudella.
- (24) Tässä asetuksessa olisi sallittava kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvän oikeuden syntyminen tai siirtyminen aviovarallisuussuhteiden seurauksena aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain mukaisesti. Se ei kuitenkaan saisi vaikuttaa joidenkin jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä tunnettuihin, lukumäärältään rajoitettuihin (*numerus clausus*) esineoikeuksiin. Jäsenvaltiolta ei saisi edellyttää, että se tunnustaa alueellaan sijaitsevaa omaisuutta koskevan esineoikeuden, jos kyseistä esineoikeutta ei tunneta sen lainsäädännössä.

²⁴ EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1.

²⁵ EUVL L 201, 27.7.2012, s. 107.

- (25) Jotta puoliset kuitenkin voisivat nauttia heille aviovarallisuussuhteiden seurauksena syntyneistä tai siirretyistä oikeuksista toisessa jäsenvaltiossa, tässä asetuksessa olisi säädettävä tuntemattoman esineoikeuden muuntamisesta esineoikeudeksi, joka lähinnä vastaa sitä kyseisen toisen jäsenvaltion lainsäädännössä. Muuntamisessa olisi otettava huomioon kyseisellä esineoikeudella tavoitellut päämäärät ja edut sekä sen vaikutukset. Lähinnä vastaavan kansallisen oikeuden määrittelyä varten voidaan ottaa yhteyttä sen valtion viranomaisiin tai toimivaltaisiin henkilöihin, jonka lakia aviovarallisuussuhteisiin on sovellettu, lisätietojen saamiseksi oikeuden luonteesta ja vaikutuksista. Tätä varten voidaan käyttää siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön nykyisiä verkostoja ja muita käytettävissä olevia toisen valtion lain ymmärtämistä helpottavia keinoja.
- (26) Tässä asetuksessa nimenomaisesti säädetty tuntemattomien esineoikeuksien muuntaminen ei saisi rajoittaa muita muuntamisen muotoja tätä asetusta sovellettaessa.
- (27) Edellytykset, jotka koskevat kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvän oikeuden kirjaamista rekisteriin, olisi suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, eli kiinteän omaisuuden osalta omaisuuden sijaintipaikan laissa (*lex rei sitae*) olisi määritettävä, millaisin oikeudellisin edellytyksin ja miten kirjaaminen on suoritettava ja mitkä viranomaiset, kuten kiinteistörekisterin pitäjät tai notaarit, ovat vastuussa sen tarkistamisesta, että kaikki edellytykset täyttyvät ja että perusteeksi esitetyt tai laaditut asiakirjat ovat riittäviä tai sisältävät tarvittavat tiedot. Viranomaiset voivat erityisesti tarkistaa, että kiinteistön rekisteröintiä varten esitetyssä asiakirjassa mainittu puolison oikeus kiinteistöön on senkaltainen oikeus, joka kirjataan sellaisenaan rekisteriin tai joka muutoin osoitetaan rekisteriä pitävän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Asiakirjojen päällekkäisyyden välttämiseksi rekisteröintiviranomaisten olisi hyväksyttävä sellaiset toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten laatimat asiakirjat, joiden liikkuvuudesta säädetään tässä asetuksessa. Tämä ei kuitenkaan saisi estää rekisteröintiviranomaisia pyytämästä rekisteröintiä hakevalta henkilöltä sellaisia esimerkiksi verojen maksamiseen liittyviä lisätietoja tai -asiakirjoja, joita edellytetään rekisteriä pitävän jäsenvaltion lainsäädännössä. Toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa rekisteröintiä hakevalle henkilölle, miten puuttuvat tiedot tai asiakirjat toimitetaan.
- (28) Oikeuden rekisteriin kirjaamisen vaikutukset olisi samoin jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, olisi näin ollen määritettävä, onko rekisteröinnillä esimerkiksi oikeuden olemassaolon toteava vai oikeuden luova vaikutus. Jos esimerkiksi oikeuden hankkiminen kiinteään omaisuuteen on rekisterien kaikkia koskevan vaikutuksen (*erga omnes*) varmistamiseksi tai oikeustoimien suojaamiseksi kirjattava rekisteriin sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jossa rekisteriä pidetään, hankinta-ajankohdan määrittämiseen olisi sovellettava kyseisen jäsenvaltion lakia.
- (29) Tässä asetuksessa olisi otettava asianmukaisesti huomioon erilaiset järjestelmät, joita eri jäsenvaltioissa sovelletaan aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin. Sen vuoksi tätä asetusta sovellettaessa sana 'tuomioistuin' olisi ymmärrettävä laajasti niin, että se kattaa paitsi lainkäyttötehtäviä hoitavat tuomioistuimet sanan varsinaisessa merkityksessä myös esimerkiksi notaarit, jotka hoitavat joissakin jäsenvaltioissa tiettyihin aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin liittyviä lainkäyttötehtäviä tuomioistuimen tavoin, sekä notaarit ja oikeusalan ammattihenkilöt, jotka hoitavat joissakin jäsenvaltioissa joihinkin nimenomaisiin aviovarallisuussuhteisiin liittyviä lainkäyttötehtäviä tuomioistuimen antaman valtuutuksen nojalla. Tässä asetuksessa säädettyjen toimivaltasääntöjen olisi sidottava kaikkia tässä asetuksessa määriteltyjä tuomioistuimia.

Vastaavasti 'tuomioistuimen' käsite ei saisi kattaa viranomaisia, jotka eivät kuulu jäsenvaltion oikeusviranomaisiin mutta joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan valtuudet käsitellä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita. Tällaisia ovat useimmissa jäsenvaltioissa notaarit silloin, kun he eivät hoida lainkäyttötehtäviä, mitä he eivät yleensä teekään.

- (30) Tässä asetuksessa olisi sallittava kaikkien notaarien, joilla on toimivaltaa aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa jäsenvaltioissa, käyttää kyseistä toimivaltaa. Tässä asetuksessa vahvistetut toimivaltasäännöt sitovat tietyn jäsenvaltion notaareja, jos he kuuluvat tätä asetusta sovellettaessa 'tuomioistuimen' määritelmän piiriin.
- (31) Tässä asetuksessa vahvistettuja asiakirjojen liikkumista koskevia sääntöjä olisi sovellettava aviovarallisuussuhteita koskeviin asiakirjoihin, joita notaarit laativat jäsenvaltioissa. Kun notaarit hoitavat lainkäyttötehtäviä, heitä sitovat toimivaltasäännöt ja heidän tekemiensä päätösten olisi liikuttava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevien säännösten mukaisesti. Kun notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, heitä eivät sido toimivaltasäännöt ja heidän antamiensa virallisten asiakirjojen olisi liikuttava virallisia asiakirjoja koskevien säännösten mukaisesti.
- (32) Jotta voidaan ottaa huomioon avioparien lisääntynyt liikkuvuus ja edistää hyvää lainkäyttöä, tämän asetuksen toimivaltasäännöillä olisi mahdollistettava, että kansalaisten kaikki toisiinsa liittyvät oikeusasiat käsiteltäisiin saman jäsenvaltion tuomioistuimessa. Tätä varten asetuksessa olisi pyrittävä keskittämään aviovarallisuussuhteita koskeva toimivalta jäsenvaltioon, jonka tuomioistuin käsittelee puolison perimystä tai avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevaa asiaa. Toimivalta perimysasioissa määräytyy asetuksen (EU) N:o 650/2012 mukaisesti, ja toimivalta avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevissa asioissa määräytyy tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003²⁶ mukaisesti.
- (33) Asetuksessa olisi säädettävä, että jos puolison perimystä koskeva oikeudenkäynti on vireillä jäsenvaltion tuomioistuimessa asetuksen (EU) N:o 650/2012 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimilla tulisi olla toimivalta ratkaista kyseiseen perimysasiaan liittyvät aviovarallisuussuhteita koskevat asiat.
- (34) Vastaavasti aviovarallisuussuhteita koskevat asiat, jotka syntyvät avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevan asian yhteydessä, olisi käsiteltävä sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa viimeksi mainittua asiaa käsitellään asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla, paitsi jos toimivalta ratkaista avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevia asioita voi perustua ainoastaan erityisiin toimivaltaperusteisiin. Tällaisissa tapauksissa toimivallan keskittämistä ei pitäisi sallia ilman puolisoitten suostumusta.
- (35) Siltä osin kuin aviovarallisuussuhteita koskevat asiat eivät liity puolison perimystä tai avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevaan, jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, tässä asetuksessa olisi säädettävä, että toimivalta määritetään perättäin sovellettavien liittymäperusteiden perusteella. Ensisijaisena liittymäperusteena on puolisoitten vakinainen asuinpaikka hetkellä, jolloin asia saatettiin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Koska kansalaisten vapaa liikkuvuus on lisääntynyt, liittymäperusteet on valittu siten, että voidaan varmistaa puolisoitten todellinen liittymä jäsenvaltioon, jossa toimivaltaa käytetään.

²⁶ EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1.

- (36) Oikeusvarmuuden, ennakoitavuuden ja asianosaisten sopimusvapauden lisäämiseksi tässä asetuksessa olisi annettava tietyin edellytyksin asianosaisille mahdollisuus tehdä oikeuspaikkasopimus joko sen jäsenvaltion tuomioistuimen hyväksi, jonka lakia aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan, taikka sen jäsenvaltion tuomioistuimen hyväksi, jossa avioliitto solmittiin.
- (37) Tätä asetusta sovellettaessa ja kaikkien mahdollisten tilanteiden huomioon ottamiseksi jäsenvaltiolla, jossa avioliitto solmittiin, tarkoitetaan jäsenvaltiota, jonka viranomaisten edessä avioliitto solmittiin.
- (38) Jäsenvaltion tuomioistuin voi todeta, että avioliittoa ei sen soveltamien kansainvälisen yksityisoikeuden normien mukaan voi tunnustaa aviovarallisuussuhteita koskevassa oikeudenkäynnissä. Tällaisessa tapauksessa saattaa poikkeuksellisesti olla tarpeen todeta, ettei kyseisellä tuomioistuimella ole tämän asetuksen mukaista toimivaltaa. Tuomioistuimen on toimittava ripeästi, ja asianosaisten olisi toimivaltaperusteiden järjestyksestä riippumatta voitava saattaa asia vireille missä tahansa muussa jäsenvaltiossa, jolla on toimivallan antava liittymä. Tällöin on kuitenkin kunnioitettava asianosaisten sopimusvapautta. Tuomioistuin, jossa asia pannaan vireille sen jälkeen kun toimivallan puuttuminen on todettu, voi myös joutua samoin edellytyksin poikkeuksellisesti toteamaan, ettei se ole toimivaltainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta sen jäsenvaltion tuomioistuimeen, jossa avioliitto solmittiin. Eri toimivaltasääntöjen yhdistelmällä olisi kuitenkin varmistettava, että asianosaisilla on kaikki mahdollisuudet panna asia vireille sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, joka hyväksyy toimivallan puolisoiden aviovarallisuussuhteiden toteuttamisessa.
- (39) Tämän asetuksen ei pitäisi estää asianosaisia ratkaisemasta aviovarallisuussuhteita koskevaa asiaa valitsemassaan jäsenvaltiossa sovinnollisesti tuomioistuimen ulkopuolella, esimerkiksi notaarin avulla, jos se on mahdollista kyseisen jäsenvaltion lain nojalla. Näin olisi voitava toimia myös siinä tapauksessa, että aviovarallisuussuhteisiin sovellettava laki ei ole kyseisen jäsenvaltion laki.
- (40) Jotta varmistettaisiin, että kaikkien jäsenvaltioiden tuomioistuimet voivat käyttää toimivaltaa samoilla perusteilla puolisoiden aviovarallisuussuhteiden osalta, tässä asetuksessa olisi lueteltava tyhjentävästi perusteet, joilla tällaista toissijaista toimivaltaa voidaan käyttää.
- (41) Erityisesti niiden tilanteiden varalta, joissa oikeussuoja on evätty, tässä asetuksessa olisi säädettävä varatoimivallan (*forum necessitatis*) käyttämisestä niin, että jäsenvaltion tuomioistuimelle annetaan poikkeustapauksissa mahdollisuus ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia, jolla on läheinen liittymä kolmanteen valtioon. Tällainen poikkeustapaus voi syntyä, kun oikeudenkäynti asianomaisessa kolmannessa valtiossa osoittautuu mahdottomaksi esimerkiksi sisällissodan vuoksi tai kun puolison ei kohtuudella voida odottaa aloittavan oikeudenkäyntiä tai osallistuvan siihen kyseisessä valtiossa. Varatoimivaltaa voidaan kuitenkin käyttää ainoastaan, jos asialla on riittävä liittymä jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.
- (42) Lainkäytön yhdenmukaisuuden vuoksi olisi vältettävä sitä, että eri jäsenvaltioissa annetaan keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Sitä varten tässä asetuksessa olisi säädettävä yleisistä menettelysäännöistä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä. Yksi tällainen menettelysääntö on vireilläolosaantö (*lis pendens*), joka tulee sovellettavaksi, jos sama aviovarallisuussuhteita koskeva asia pannaan vireille eri jäsenvaltioissa olevissa eri tuomioistuimissa. Säännön mukaan määritetään, minkä tuomioistuimen olisi jatkettava aviovarallisuussuhteita koskevan asian käsittelyä.

- (43) Jotta kansalaiset voisivat hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista eduista siten, että tähän liittyy täysi oikeusvarmuus, asetuksella olisi annettava puolisoille mahdollisuus selvittää ennakoita, mitä lakia heidän aviovarallisuussuhteisiinsa sovelletaan. Ristiriitaisten tulosten välttämiseksi olisi sen vuoksi otettava käyttöön yhdenmukaiset lainvalintasäännöt. Pääsääntönä olisi oltava, että aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan ennakoitavissa olevaa lakia, johon niillä on läheinen liittymä. Oikeusvarmuuden saavuttamiseksi ja aviovarallisuussuhteiden pirstoutumisen välttämiseksi aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia olisi sovellettava kyseessä oleviin aviovarallisuussuhteisiin kokonaisuudessaan eli kaikkeen aviovarallisuussuhteiden piiriin kuuluvaan omaisuuteen sen luonteesta riippumatta ja myös silloin, kun omaisuus sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa.
- (44) Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia olisi sovellettava, vaikka kyseessä ei olisi jäsenvaltion laki.
- (45) Jotta puolisoiden olisi helpompaa hoitaa omaisuuttaan, heille olisi annettava tässä asetuksessa omaisuuden luonteesta tai sijainnista riippumatta mahdollisuus valita aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettava laki niiden lakien joukosta, joihin heillä on läheinen yhteys joko vakinaisen asuinpaikkansa tai kansalaisuutensa perusteella. Valinta voidaan tehdä milloin tahansa joko ennen avioliittoa, avioliiton solmimisen yhteydessä tai avioliiton aikana.
- (46) Jotta voidaan turvata oikeustoimien oikeusvarmuus ja estää aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen ilman, että vaihtaminen annetaan puolisoille tiedoksi, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia ei saa vaihtaa, elleivät puoliset ole selvästi ilmaisseet haluavansa vaihtamista. Puolisoiden tekemä lain vaihto ei voi tulla voimaan takautuvasti, paitsi jos puoliset ovat nimenomaisesti näin päättäneet. Missään oloissa tämä ei saa vaikuttaa kolmansien osapuolten oikeuksiin.
- (47) Lainvalintasopimuksen aineellista ja muodollista pätevyyttä koskevat säännöt olisi määriteltävä niin, että puolisoiden tietoon perustuva lainvalinta helpottuu ja että heidän yhteistä sopimustaan kunnioitetaan oikeusvarmuuden ja paremman oikeussuojan saatavuuden varmistamiseksi. Muodollisen pätevyyden osalta olisi otettava käyttöön tiettyjä takeita sen varmistamiseksi, että puoliset ovat tietoisia valintansa seurauksista. Lainvalintasopimus olisi vähintään tehtävä kirjallisena ja päivättävä, ja molempien asianosaisten olisi allekirjoitettava se. Jos kuitenkin sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa molempien puolisoiden vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä, edellytetään muitakin muotovaatimuksia, kyseisiä vaatimuksia on noudatettava. Jos puolisoiden vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa, jotka asettavat erilaisia muotovaatimuksia, jommankumman valtion muotovaatimusten noudattamisen tulisi riittää. Jos puolisoista vain toisen vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jossakin jäsenvaltiossa, joka asettaa muita muotovaatimuksia, niitä olisi noudatettava.
- (48) Avioehtosopimus on aviovarallisuutta koskevien määräysten muoto, ja sen sallittavuus ja hyväksyttävyyden vaihtelevat jäsenvaltioittain. Jotta helpotetaan sitä, että avioehtosopimuksen johdosta saadut aviovarallisuussuhteita koskevat oikeudet hyväksytään jäsenvaltioissa, olisi määriteltävä avioehtosopimusten muodollista pätevyyttä koskevat säännöt. Sopimus olisi vähintään tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin osapuolen olisi allekirjoitettava se. Sopimuksen olisi kuitenkin täytettävä myös muita pätevyysvaatimuksia sen mukaan kuin säädetään asetuksessa määritetyissä, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa lainsäädännössä ja sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa puolisoiden vakinainen

asuinpaikka on. Tässä asetuksessa olisi määritettävä myös, mitä lainsäädäntöä sovelletaan avioehtosopimuksen aineelliseen pätevyYTEEN.

- (49) Jotta voidaan taata ennakoitavuus ja oikeusvarmuus sekä ottaa huomioon parin todellinen tilanne, tässä asetuksessa olisi säädettävä yhdenmukaisista lainvalintasäännöistä, joiden nojalla voidaan määrittää puolisoitten kaikkeen omaisuuteen sovellettava laki perättäin sovellettavien liittymäperusteiden perusteella niitä tapauksia varten, joissa puolisot eivät ole valinneet sovellettavaa lakia. Ensimmäiseksi perusteeksi olisi asetettava puolisoitten ensimmäinen yhteinen vakinainen asuinpaikka pian avioitumisen jälkeen. Sitä seuraisi puolisoitten yhteinen kansalaisuus avioitumishetkellä. Jos kumpikaan näistä perusteista ei täyty tai jos puolisoilla ei ole vielä ollut ensimmäistä yhteistä vakinaista asuinpaikkaa tapauksissa, joissa kummallakin puolisoilla on avioitumishetkellä sama kaksoiskansalaisuus, olisi sovellettava sen valtion lakia, johon puolisoilla on avioitumishetkellä ollut läheisimmät yhteydet ottaen huomioon kaikki olosuhteet.
- (50) Kun tässä asetuksessa viitataan kansalaisuuteen liittymäperusteena, kysymys siitä, miten käsitellä tapauksia, joissa henkilöillä on useita kansalaisuuksia, on esikysymys, joka ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, vaan siihen olisi sovellettava kansallista oikeutta, mukaan lukien tarvittaessa kansainvälisiä yleissopimuksia, noudattaen täysin Euroopan unionin yleisiä periaatteita. Tämän ei tulisi vaikuttaa tämän asetuksen mukaisen lainvalinnan pätevyYTEEN.
- (51) Jos lainvalinta- tai avioehtosopimusta ei ole tehty, jäsenvaltion oikeusviranomaisen olisi aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia määritettäessä voitava kumman tahansa puolison pyynnöstä tehdä poikkeustapauksissa – jos puolisot ovat muuttaneet vakinaiseen asuinvaltioonsa pitkäksi aikaa – johtopäätös, että tuon valtion lakia voidaan soveltaa, jos puolisot ovat tukeutuneet siihen. Tämä ei saa missään tapauksessa vaikuttaa kolmansien osapuolten oikeuksiin.
- (52) Aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaksi määritettyä lakia olisi sovellettava aviovarallisuussuhteisiin alkaen siitä, että toisen tai kummankin puolison varallisuus luokitellaan eri omaisuuslajeihin avioliiton aikana ja sen purkamisen jälkeen, ja päättyen siihen, että varallisuus ositetaan. Lain tulisi käsitellä aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten oikeussuhteisiin. Puoliso voi kuitenkin vedota aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaan lakiin kolmatta osapuolta vastaan tällaisten vaikutusten soveltamiseksi ainoastaan, jos puolison ja kolmannen osapuolen oikeudelliset suhteet ovat syntyneet aikana, jolloin kolmas osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää kyseisestä laista.
- (53) Yleistä etua koskevien seikkojen, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmän suojelun, olisi annettava oikeutus siihen, että jäsenvaltioiden tuomioistuimet ja muut toimivaltaiset viranomaiset saavat poikkeustapauksissa mahdollisuuden soveltaa poikkeuksia, jotka perustuvat kansainvälisesti pakottaviin säännöksiin. Näin ollen 'kansainvälisesti pakottavien säännösten' käsitteen olisi katettava pakottavat säännöt, kuten yhteisenä kotina käytetyn asunnon suojaa koskevat säännöt. Tämä aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain soveltamista koskeva poikkeus edellyttää kuitenkin suppeaa tulkintaa, jotta se olisi sopuisuudessa tämän asetuksen yleisen tavoitteen kanssa.
- (54) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille aviovarallisuussuhteita koskevia asioita käsitteleville toimivaltaisille viranomaisille olisi myös annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus olla ottamatta huomioon ulkomaisen lain tiettyjä säännöksiä, jos tällaisten säännösten soveltaminen olisi tiettyssä tapauksessa selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (*ordre public*)

kanssa. Tuomioistuimet tai muut toimivaltaiset viranomaiset eivät kuitenkaan saisi soveltaa oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvaa poikkeusta estääkseen toisen valtion lain soveltamista tai kieltäytyäkseen toisen jäsenvaltion päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamisesta tai tapauksen mukaan hyväksymisestä taikka täytäntöönpanosta, jos tämä olisi vastoin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjimättömyysperiaatetta.

- (55) Koska eräissä valtioissa on käytössä kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan tällä asetuksella säänneltäviin kysymyksiin, olisi säädettävä, missä määrin tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan näiden valtioiden eri alueilla.
- (56) Kun otetaan huomioon tämän asetuksen yleinen tavoite, joka on se, että aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa annetut, jäsenvaltioissa tehdyt päätökset tunnustetaan vastavuoroisesti, tässä asetuksessa olisi oltava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä.
- (57) Jotta voidaan ottaa huomioon erilaiset järjestelmät, joiden mukaisesti aviovarallisuussuhteita koskevia asioita käsitellään jäsenvaltioissa, tässä asetuksessa olisi varmistettava virallisten asiakirjojen hyväksyminen ja täytäntöönpanokelpoisuus aviovarallisuutta koskevissa asioissa kaikissa jäsenvaltioissa.
- (58) Virallisilla asiakirjoilla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin niillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai sen kanssa mahdollisimman vertailukelpoinen vaikutus. Kun määritellään tietyn virallisen asiakirjan todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa tai sen kanssa mahdollisimman vertailukelpoista vaikutusta, olisi todettava, millainen virallisen asiakirjan todistusvoima on laadultaan ja soveltamisalaltaan alkuperäjäsenvaltiossa. Siksi alkuperäjäsenvaltion laista riippuu, millainen todistusvoima tietyllä virallisella asiakirjalla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa.
- (59) Virallisen asiakirjan 'virallisuuden' olisi oltava itsenäinen käsite, jonka kattamia seikkoja ovat esimerkiksi asiakirjan aitous, asiakirjan muodolliset vaatimukset, asiakirjan laativan viranomaisen valtuudet ja menettely, jonka mukaisesti asiakirja laaditaan. Virallisuuden olisi katettava myös asianomaisen viranomaisen viralliseen asiakirjaan merkitsemät tosiseikat, esimerkiksi se, että mainitut asianosaiset saapuivat viranomaisen luokse mainittuna ajankohtana ja että he tekivät mainitut ilmoitukset. Jos asianosainen haluaa riitauttaa virallisen asiakirjan virallisuuden, hänen olisi tehtävä se virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa kyseisen jäsenvaltion lain mukaisesti.
- (60) Termi 'viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet' olisi tulkittava viittaukseksi viralliseen asiakirjaan kirjattuun asiasisältöön. Jos asianosainen haluaa riitauttaa viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet, hänen olisi tehtävä se tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen tämän asetuksen nojalla. Kyseisen tuomioistuimen olisi ratkaistava riitautettu asia aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain mukaisesti.
- (61) Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa tulee esille liitännäiskysymys, joka koskee viralliseen asiakirjaan kirjattuja oikeustoimia ja oikeudellisia suhteita, pääasiaa käsittelevä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tuon kysymyksen.
- (62) Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei saisi olla todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä. Jos riitautus koskee ainoastaan erityistä kysymystä, joka liittyy viralliseen asiakirjaan kirjattuihin oikeustoimiin ja

oikeudellisiin suhteisiin, kyseessä olevalla virallisella asiakirjalla ei saisi riitautetun kysymyksen osalta olla todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä. Riitautuksen johdosta pätemättömäksi julistetun virallisen asiakirjan olisi lakattava olemasta todistusvoimainen.

- (63) Jos viranomaiselle esitetään tätä asetusta sovellettaessa kaksi ristiriidassa olevaa virallista asiakirjaa, sen olisi arvioitava, kumpaa virallista asiakirjaa olisi, vai olisiko kumpaakaan, pidettävä ensisijaisena ottaen huomioon kyseessä olevan tapauksen olosuhteet. Jos olosuhteiden perusteella ei ole selvää, kumpaa virallista asiakirjaa olisi, vai olisiko kumpaakaan, pidettävä ensisijaisena, kysymys olisi ratkaistava tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen tämän asetuksen nojalla, tai tuomioistuimessa, jossa asia on tullut esiin vireillä olevan oikeudenkäynnin liitännäkysymyksenä. Jos virallinen asiakirja ja päätös ovat ristiriidassa keskenään, olisi otettava huomioon tämän asetuksen mukaiset päätösten tunnustamatta jättämisen perusteet.
- (64) Tämän asetuksen nojalla tapahtuvan, aviovarallisuussuhdetta koskevan päätöksen tunnustamisen ja täytäntöönpanon ei pitäisi kuitenkaan millään tavalla merkitä sen avioliiton tunnustamista, johon päätökseen johtaneet aviovarallisuussuhteet perustuvat.
- (65) Olisi säädettävä, millainen suhde vallitsee tämän asetuksen ja sellaisten aviovarallisuussuhteita koskevien kahden- tai monenvälisten sopimusten ja yleissopimusten välillä, joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ovat.
- (66) Tällä asetuksella ei pitäisi estää seuraavien sopimusten sopimuspuolina olevia jäsenvaltioita edelleen soveltamasta tiettyjä kyseisten sopimusten määräyksiä siltä osin kuin määräysten soveltamisen lopputuloksena on se, että aviovarallisuussuhteisiin liittyvissä asioissa annetut päätökset tunnustetaan ja pannaan täytäntöön yksinkertaistetulla ja nopeutetulla menettelyllä: avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousa koskevia kansainvälisyksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävä Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2006; perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskeva Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 19 päivänä marraskuuta 1934 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna kesäkuussa 2012; sekä yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 11 päivänä lokakuuta 1977 tehty sopimus.
- (67) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi jäsenvaltiot olisi velvoitettava ilmoittamaan tietyt tiedot aviovarallisuussuhteita koskevista säädöksistään ja menettelyistään neuvoston päätöksellä 2001/470/EY²⁷ perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa. Jotta kaikki tämän asetuksen käytännön soveltamisen kannalta oleelliset tiedot voidaan julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* hyvissä ajoin, jäsenvaltioiden olisi myös ilmoitettava kyseiset tiedot komissiolle ennen asetuksen soveltamisen aloittamista.
- (68) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi ja nykyaikaisen viestintäteknologian käytön mahdollistamiseksi olisi myös vahvistettava vakiolomakkeet todistuksille, jotka esitetään päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen yhteydessä.

²⁷ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

- (69) Tässä asetuksessa säädettyjen määräaikojen ja määräpäivien laskemiseen olisi sovellettava määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1971 annettua neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71²⁸.
- (70) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa päätösten, tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen ja virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevien todistusten ja lomakkeiden laatimisen ja myöhemmän muuttamisen osalta. Tätä valtaa olisi käytettävä yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011²⁹ mukaisesti.
- (71) Tässä asetuksessa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatimista ja myöhempiä muuttamista koskevien täytäntöönpanosäädösten hyväksymiseen olisi sovellettava asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklan mukaista neuvoo-antavaa menettelyä.
- (72) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat henkilöiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa, puolisoiden mahdollisuus järjestää varallisuusuoikeudelliset suhteensa keskenään ja suhteessa kolmansiin osapuoliin yhteiselämänsä aikana ja omaisuuden osituksessa sekä parempi ennakoitavuus ja oikeusvarmuus, vaan ne voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, tarvittaessa toteuttamalla tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti unioni voi siten toteuttaa toimenpiteitä. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (73) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen seuraavat artiklat: 7 artikla (yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen), 9 artikla (oikeus solmia avioliitto ja oikeus perustaa perhe kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti), 17 artikla (omistusoikeus), 21 artikla (syrjintäkielto) ja 47 artikla (oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen). Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava tätä asetusta kyseisiä oikeuksia ja periaatteita kunnioittaen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin.
Sitä ei sovelleta vero-, tulli- tai hallintoasioihin.
2. Tämän asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu seuraavat asiat:
 - a) puolisoiden oikeustoimikelpoisuus,

²⁸ EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1.

²⁹ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

- b) avioliiton olemassaolo, pätevyys tai tunnustaminen,
- c) elatusvelvoitteet,
- d) perimys kuolleen puolison jälkeen,
- e) sosiaaliturva,
- f) avioeron, asumuseron tai avioliiton mitätöinnin tapauksessa oikeus siirtää tai tasata puolisoitten kesken avioliiton aikana karttuneita vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkeoikeuksia, jotka eivät ole tuottaneet eläketuloa avioliiton aikana,
- g) kiinteistöä koskevien esineoikeuksien luonne ja
- h) kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvien oikeuksien kirjaaminen rekisteriin, mukaan lukien kirjaamisen oikeudelliset edellytykset, ja tällaisten oikeuksien rekisteriin kirjaamisen tai kirjaamatta jättämisen vaikutukset.

2 artikla

Toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa jäsenvaltioissa

Tällä asetuksella ei vaikuteta jäsenvaltioiden viranomaisten toimivaltaan käsitellä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita.

3 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan
 - a) 'aviovarallisuussuhteilla' kaikkia niitä sääntöjä, jotka koskevat avioliiton tai sen purkamisen seurauksena syntyneitä varallisuussuhteita puolisoitten välillä sekä heidän suhteissaan kolmansiiin osapuoliin;
 - b) 'avioehtosopimuksella' puolisoitten tai tulevien puolisoitten välistä sopimusta, jolla he järjestävät aviovarallisuussuhteensa;
 - c) 'virallisella asiakirjalla' aviovarallisuussuhteita koskevaan asiaan liittyvää asiakirjaa, joka on virallisesti laadittu tai rekisteröity virallisena asiakirjana jäsenvaltiossa ja
 - i) jonka virallisuus liittyy asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön ja
 - ii) jonka virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu alkuperäjäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho;
 - d) 'päätöksellä' jäsenvaltion tuomioistuimen aviovarallisuussuhteita koskevassa asiassa antamaa päätöstä riippumatta siitä, miksi päätöstä kutsutaan, samoin kuin kulujen tai kustannusten määrittämistä koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä;

- e) 'tuomioistuimessa tehdyllä sovinnolla' tuomioistuimen hyväksymää tai oikeudenkäynnin kuluessa tuomioistuimessa tehtyä sovintoa aviovarallisuussuhteita koskevassa asiassa;
- f) 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa tapauksesta riippuen päätös on tehty tai virallinen asiakirja on laadittu tai tuomioistuimessa tehty sovinto on hyväksytty tai tehty;
- g) 'täytäntöönpanojäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa pyydetään.

2. Tätä asetusta sovellettaessa 'tuomioistuimella' tarkoitetaan oikeusviranomaisia ja kaikkia muita viranomaisia ja oikeusalan ammattihenkilöitä, jotka ovat toimivaltaisia aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa ja jotka hoitavat lainkäyttötehtäviä tai toimivat oikeusviranomaisen antaman valtuutuksen nojalla tai oikeusviranomaisen valvonnassa, edellyttäen että nämä muut viranomaiset ja oikeusalan ammattihenkilöt pystyvät antamaan takeita puolueettomuudestaan ja kaikkien asianosaisten oikeudesta tulla kuulluksi, että ne ovat tehneet päätöksensä sen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, jossa ne toimivat, ja että nämä päätökset täyttävät seuraavat edellytykset:

- i) päätökseen voi hakea muutosta tai sen uudelleen tarkastelua voi pyytää oikeusviranomaisessa;
- ii) päätöksellä on sama oikeusvoima ja vaikutus kuin samaa asiaa koskevalla oikeusviranomaisen päätöksellä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut muut viranomaiset ja oikeusalan ammattihenkilöt 64 artiklan mukaisesti.

II luku Toimivalta

4 artikla

Toimivalta toisen puolison kuollessa

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pannaan vireille puolison perimystä koskeva kanne asetuksen (EU) N:o 650/2012 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimella on toimivalta ratkaista kyseiseen perintöasiaan liittyvät aviovarallisuussuhteita koskevat kysymykset.

5 artikla

Avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskeva toimivalta

1. Jos jäsenvaltion tuomioistuimelle tehdään avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskeva hakemus asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimella on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevat kyseiseen hakemukseen liittyvät kysymykset, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa edellyttää puolisoiden sopimusta, jos tuomioistuin, jonka ratkaistavaksi avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskeva hakemus jätetään, on
- a) sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa on hakijan vakinainen asuinpaikka ja jossa hän on asunut vähintään vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidennen luetelmakohdan mukaisesti; tai
 - b) sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka kansalainen hakija on ja jossa on hänen vakinainen asuinpaikkansa ja jossa hän on asunut vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennen luetelmakohdan mukaisesti; tai
 - c) tuomioistuin, jossa asumuseron avioeroksi muuntamista koskeva asia pannaan vireille asetuksen (EY) N:o 2201/2003 5 artiklan nojalla; tai
 - d) tuomioistuin, jossa asia pannaan vireille asetuksen N:o 2201/2003 7 artiklan nojalla muissa tapauksissa.
3. Jos 2 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään ennen aviovarallisuussuhteita koskevan asian vireillepanoa tuomioistuimessa, sen on oltava 7 artiklan 2 kohdan mukainen.

6 artikla

Toimivalta muissa tapauksissa

Jos jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole toimivaltaa 4 tai 5 artiklan nojalla tai jos on kyse muista kuin näissä artikloissa säädetystä tapauksista, toimivalta ratkaista puolisoiden aviovarallisuussuhteita koskevat kysymykset kuuluu sen jäsenvaltion tuomioistuimelle,

- a) jonka alueella puolisoiden vakinainen asuinpaikka on silloin kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, tai jos tämä ei ole mahdollista,
- b) jonka alueella puolisoiden viimeinen vakinainen asuinpaikka oli, edellyttäen että toinen puolisoista edelleen asuu siellä silloin kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, tai jos tämä ei ole mahdollista,
- c) jonka alueella vastaajan vakinainen asuinpaikka on silloin kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, tai jos tämä ei ole mahdollista,
- d) jonka kansalaisuus molemmilla puolisoilla on silloin kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

7 artikla

Oikeuspaikan valinta

1. Asianosaiset voivat 6 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa sopia, että heidän aviovarallisuussuhteitaan koskevissa asioissa yksinomainen toimivalta on joko sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jonka lainsäädäntöä sovelletaan 22 artiklan tai 26 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti, tai sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jossa avioliitto solmittiin.

2. Sopimus on laadittava kirjallisena, ja asianosaisten on päivättävä ja allekirjoitettava se. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, jonka tuloksena on sopimuksen pysyvä tallenne.

8 artikla

Vastaajan saapuville tuloon perustuva toimivalta

1. Sen toimivallan lisäksi, joka tuomioistuimella on tämän asetuksen muiden säännösten nojalla, toimivaltainen on sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka lakia sovelletaan 22 artiklan tai 26 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti ja jonka tuomioistuimeen vastaaja tulee saapuville. Tätä sääntöä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun vastaaja on tullut saapuville kiistääkseen toimivallan, eikä 4 artiklan tai 5 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa.
2. Ennen kuin tuomioistuin toteaa olevansa toimivaltainen 1 kohdan nojalla, sen on varmistettava, että vastaaja tietää oikeudestaan kiistää toimivalta ja saapuville tulon tai sen laiminlyömisestä seurauksista.

9 artikla

Vaihtoehtoinen toimivalta

1. Jos sen jäsenvaltion tuomioistuin, jolla on toimivalta 4, 6, 7 tai 8 artiklan nojalla, katsoo, että kyseessä olevaa avioliittoa ei sen kansainvälisen yksityisoikeuden normien mukaan tunnusteta aviovarallisuussuhteita koskevissa oikeudenkäynneissä, se voi poikkeuksellisesti jättää asian tutkimatta toimivallan puuttumisen vuoksi. Jos tuomioistuin jättää asian tutkimatta tällä perusteella, sen on annettava tätä koskeva päätös ilman aiheutonta viivytystä.
2. Jos tuomioistuin, jolle toimivalta 4 tai 6 artiklan nojalla kuuluisi, jättää asian tutkimatta toimivallan puuttumisen vuoksi ja asianosaiset sopivat 7 artiklan mukaisesti toimivallan siirtämisestä toisen jäsenvaltion tuomioistuimelle, tämän toisen jäsenvaltion tuomioistuimella on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa.
Muissa tapauksissa toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa on minkä tahansa muun jäsenvaltion tuomioistuimella 6 tai 8 artiklan mukaisesti tai sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jossa avioliitto solmittiin.
3. Tätä artiklaa ei sovelleta, jos asianosaisille on myönnetty avioero tai asumusero taikka avioliitto on mitätöity päätöksellä, jonka tuomioistuinjäsenvaltio voi tunnustaa.³⁰

10 artikla

Toissijainen toimivalta

Jos jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole 4, 5, 6, 7 tai 8 artiklan nojalla toimivaltaa tai jos kaikki tuomioistuimet ovat 9 artiklan mukaisesti jättäneet asian tutkimatta eikä millään tuomioistuimella ole 9 artiklan 2 kohdan mukaista toimivaltaa, sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka alueella toisella tai kummallakin puolisoilla on kiinteää omaisuutta, on toimivaltainen, mutta tällöin sen tuomioistuimen toimivalta, jossa kante on pantu vireille, koskee pelkästään asianomaista kiinteää omaisuutta.

³⁰ Vastaava ilmaus ("voidaan tunnustaa") löytyy (uudelleenlaaditun) Bryssel I -asetuksen 33 artiklan 1 kohdan a alakohdasta ja 3 kohdasta, 34 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ja johdanto-osan 23 kappaleesta.

11 artikla
Varatoimivalta

Jos jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole 4, 5, 6, 7, 8 tai 10 artiklan nojalla toimivaltaa tai jos kaikki tuomioistuimet ovat 9 artiklan mukaisesti jättäneet asian tutkimatta eikä jäsenvaltion millään tuomioistuimella ole 9 artiklan 2 kohdan tai 6 artiklan mukaista toimivaltaa, jäsenvaltion tuomioistuin voi poikkeuksellisesti ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevan asian, jos oikeudenkäyntiä ei voida kohtuudella panna vireille tai toteuttaa tai jos oikeudenkäynti olisi mahdoton kolmannessa valtiossa, johon asialla on läheinen liittymä.

Asialla on oltava riittävä liittymä jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.

12 artikla
Toimivalta vastakanteen yhteydessä

Tuomioistuimella, jossa asia on vireillä 4, 5, 6, 7, 8 artiklan, 9 artiklan 2 kohdan, 10 tai 11 artiklan nojalla, on toimivalta käsitellä myös vastakanne, jos vastakanne kuuluu tämän asetuksen soveltamisalaan.

13 artikla
Oikeudenkäynnin rajoittaminen

1. Jos sellaisen perittävän jäämistöön, jonka perimys kuuluu asetuksen (EU) N:o 650/2012 soveltamisalaan, kuuluu kolmannessa valtiossa sijaitsevaa omaisuutta, tuomioistuin, jossa aviovarallisuussuhteita koskeva asia on vireillä, voi asianosaisten pyynnöstä päättää, ettei se anna päätöstä tästä omaisuudesta, jos on odotettavissa, ettei sen kyseistä omaisuutta koskevaa päätöstä tunnusteta eikä todeta soveltuvissa tapauksissa täytäntöönpanokelpoiseksi kyseisessä kolmannessa valtiossa.
2. Edellä oleva 1 kohta ei vaikuta asianosaisten oikeuteen rajoittaa oikeudenkäynnin alaa sen jäsenvaltion lain nojalla, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä.

14 artikla
Asian paneminen vireille tuomioistuimessa

Tätä lukua sovellettaessa asian katsotaan tulleen vireille tuomioistuimessa

- a) silloin kun haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai
- b) jos asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, silloin kun tiedoksiannosta vastaava viranomainen ottaa sen vastaan, edellyttäen että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimenpiteitä asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen; tai
- c) jos asian käsittely aloitetaan tuomioistuimen omasta aloitteesta, silloin kun tuomioistuin tekee päätöksen käsittelyn aloittamisesta, tai jos tällaista päätöstä ei edellytetä, silloin kun tuomioistuin kirjaa asian rekisteriin.

15 artikla
Toimivallan tutkiminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireille pantu kanne koskee aviovarallisuussuhteita koskevaa asiaa, jossa tuomioistuin ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen, sen on omasta aloitteestaan ilmoitettava, ettei sillä ole toimivaltaa.

16 artikla
Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen

1. Jos vastaajan vakinainen asuinpaikka on muussa valtiossa kuin jäsenvaltiossa, jossa kanne on pantu vireille, eikä vastaaja tule saapuville, tämän asetuksen nojalla toimivaltaisen tuomioistuimen on lykättävä asian käsittelyä, kunnes on osoitettu, että vastaajalla on ollut mahdollisuus vastaanottaa haastehakemus tai vastaava asiakirja riittävän ajoissa voidakseen valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikki tätä varten tarpeelliset toimenpiteet on toteutettu.
2. Jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli toimitettava jäsenvaltiosta toiseen oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 13 päivänä marraskuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007³¹ mukaisesti, sovelletaan tämän artiklan 1 kohdan sijasta kyseisen asetuksen 19 artiklaa.
3. Jos asetusta (EY) N:o 1393/2007 ei voida soveltaa, on sovellettava oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn yleissopimuksen 15 artiklaa, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli annettava tiedoksi ulkomailla kyseisen yleissopimuksen mukaisesti.

17 artikla
Vireilläöolo

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa pannaan vireille samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on pantu vireille ensin, on omasta aloitteestaan lykättävä asian käsittelyä, kunnes on vahvistettu, että tuomioistuin, jossa kanne on pantu vireille ensin, on toimivaltainen.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tuomioistuin, jossa kanne on pantu vireille, pyytää muita tuomioistuimia, joissa on pantu vireille kanne samassa asiassa, ilmoittamaan niiden käsiteltävänä olevien asioiden vireilletulopäivät, näiden muiden tuomioistuinten on tehtävä ilmoitus ensiksi mainitulle tuomioistuimelle viipymättä. Kun on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on pantu vireille ensin, on toimivaltainen, tuomioistuimen, jossa kanne on pantu vireille myöhemmin, on jätettävä asia tutkimatta toimivallan puuttumisen vuoksi.

18 artikla
Toisiinsa liittyvät kanteet

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet liittyvät toisiinsa, tuomioistuin, jossa kannetta ei ole pantu vireille ensin, voi lykätä asian käsittelyä.

³¹ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79.

2. Jos nämä kanteet ovat vireillä ensimmäisessä oikeusasteessa, tuomioistuimissa, joihin kanteita ei ole pantu vireille ensin, voi asianosaisen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos tuomioistuimissa, joihin kanteita on pantu vireille ensin, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja jos niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa kanteiden katsotaan liittyvän toisiinsa, jos niillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä on tarkoituksenmukaista sellaisten ristiriitaisten päätösten välttämiseksi, joihin kanteiden käsitteleminen erillään voisi johtaa.

19 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

Jäsenvaltion lain mukaisia väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia voidaan pyytää kyseisen valtion tuomioistuimelta myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuin on tämän asetuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan pääasian.

III luku
Sovellettava laki

20 artikla

Universaalinen soveltaminen

Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan riippumatta siitä, onko se jonkin jäsenvaltion laki.

21 artikla

Sovellettavan lain yhtenäisyys

Aviovarallisuussuhteisiin 22 tai 26 artiklan nojalla sovellettavaa lakia sovelletaan kaikkeen aviovarallisuuteen sen sijainnista riippumatta.

22 artikla

Sovellettavan lain valinta

1. Puolisot tai tulevat puolisot voivat sopia aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain valinnasta tai vaihtamisesta, edellyttäen, että sovellettava laki on jokin seuraavista:
 - a) sen valtion laki, jossa puolisoilla tai tulevilla puolisoilla tai toisella heistä on vakinainen asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä, tai
 - b) sen valtion laki, jonka kansalainen toinen puolisoista tai tulevista puolisoista on sopimuksen tekohetkellä.
2. Elleivät puolisot toisin sopia, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen avioliiton aikana vaikuttaa ainoastaan vastaisuudessa.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu sovellettavan lain taannehtiva vaihtaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti aiemmin sovellettuun lakiin perustuviin kolmansien osapuolten oikeuksiin.

23 artikla

Sovellettavan lain valintaa koskevan sopimuksen muodollinen pätevyys

1. Edellä 22 artiklassa tarkoitettu sopimus on tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin puolison on allekirjoitettava se. Kirjallista vastaavana pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, jonka tuloksena on sopimuksen pysyvä tallenne.
2. Jos kuitenkin sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa molemmilla puolisoilla on vakinainen asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä, säädetään muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava kyseisiä vaatimuksia.
3. Jos puolisoitten vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa ja jos näiden valtioiden lainsäädännössä on säädetty avioehtosopimuksille erilaiset muotovaatimukset, sopimus on muodollisesti pätevä, jos se täyttää jommankumman lainsäädännön vaatimukset.
4. Jos puolisoista vain toisen vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jäsenvaltiossa ja jos tässä valtiossa on säädetty muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava näitä vaatimuksia.

24 artikla

Hyväksyntä ja aineellinen pätevyys

1. Lainvalintasopimuksen tai jonkin sen sopimusehdon olemassaolo ja pätevyys määräytyvät sen lain mukaan, jota lainvalintasopimukseen tai sopimusehtoon olisi tämän asetuksen 22 artiklan nojalla sovellettava, jos sopimus tai ehto olisi pätevä.
2. Jos olosuhteista ilmenee, että puolison menettelyn vaikutusten määrittäminen 1 kohdassa tarkoitetun lain mukaan ei olisi kohtuullista, tämä puoliso voi kuitenkin osoittaakseen, ettei ole antanut hyväksyntäänsä, vedota sen maan lakiin, jossa hänen asuinpaikkansa on sillä hetkellä, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

25 artikla

Avioehtosopimuksen muodollinen pätevyys

1. Avioehtosopimus on tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin puolison on allekirjoitettava se. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, jonka tuloksena on sopimuksen pysyvä tallenne.
2. Jos sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa molemmilla puolisoilla on vakinainen asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä, kuitenkin säädetään muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava kyseisiä vaatimuksia.

Jos puolisoitten vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa ja jos näiden valtioiden lainsäädännössä on säädetty avioehtosopimuksille erilaiset muotovaatimukset, sopimus on muodollisesti pätevä, jos se täyttää jommankumman lainsäädännön vaatimukset.

Jos puolisoista vain toisen vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jäsenvaltiossa ja jos tässä valtiossa on säädetty muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava näitä vaatimuksia.
3. Jos aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa laissa säädetään kuitenkin muita muotovaatimuksia, on sovellettava näitä vaatimuksia.

26 artikla

Sovellettava laki, jos asianosaiset eivät ole tehneet valintaa

1. Ellei 22 artiklan mukaista lainvalintasopimusta ole tehty, aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan sen valtion lakia,
 - a) jossa on puolisoiden ensimmäinen yhteinen vakinainen asuinpaikka avioitumisen jälkeen, tai, jos se ei ole mahdollista,
 - b) jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat avioitumishetkellä, tai, jos se ei ole mahdollista,
 - c) johon puolisoilla yhdessä on läheisin liittymä avioitumishetkellä ottaen huomioon kaikki olosuhteet.
2. Jos puolisoilla on avioitumishetkellä useamman saman valtion kansalaisuus, sovelletaan ainoastaan 1 kohdan a ja c alakohdan säännöksiä.
3. Oikeusviranomainen, jolla on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevia asioita, voi poikkeustapauksissa jommankumman puolison hakemuksesta päättää, että aviovarallisuussuhteita säätelevä laki on toisen valtion laki kuin sen, jonka lakia sovellettaisiin 1 kohdan a alakohdan nojalla, jos hakija osoittaa, että
 - a) puolisoilla oli viimeinen yhteinen vakinainen asuinpaikka tuossa toisessa valtiossa huomattavasti pidemmän ajan kuin 1 kohdan a alakohdan mukaisesti nimetyssä valtiossa sekä
 - b) kumpikin puoliso oli tukeutunut tuon toisen valtion lakiin järjestäessään tai suunnitellessaan varallisuussuhteitaan.

Tuon toisen valtion lakia sovelletaan avioliiton solmimisesta lähtien, paitsi jos toinen puolisoista ei suostu tähän. Jälkimmäisessä tapauksessa tuon toisen valtion lain vaikutus alkaa siitä, kun viimeinen yhteinen vakinainen asuinpaikka oli perustettu tuohon toiseen valtioon.

Tuon toisen valtion lain soveltaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti kolmansien osapuolten oikeuksiin, jotka perustuvat 1 kohdan a alakohdan nojalla sovellettuun lakiin.

Edellä 3 kohdassa vahvistettuja säännöksiä ei sovelleta, jos puoliset ovat tehneet avioehtosopimuksen ennen viimeisen yhteisen vakinaisen asuinpaikkansa perustamista tuohon toiseen valtioon.

27 artikla

Sovellettavan lain soveltamisala

Sen lain säännösten mukaisesti, jota tämän asetuksen nojalla sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin, määräytyvät muun muassa seuraavat seikat:

- a) joko toisen tai kummankin puolison omaisuuden luokittelu eri omaisuuslajeihin avioliiton aikana ja sen jälkeen,
- b) omaisuuden siirtäminen omaisuuslajista toiseen,
- c) puolison vastuu toisen puolison veloista ja vastuista,
- d) joko toisen tai kummankin puolison valtuudet, oikeudet ja velvollisuudet, jotka koskevat omaisuutta,

- e) aviovarallisuussuhteiden purkaminen ja omaisuuden ositus, myynti tai jako,
- f) aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten oikeussuhteisiin ja
- g) avioehtosopimuksen aineellinen pätevyys.

28 artikla

Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin

1. Sen estämättä, mitä 27 artiklan f alakohdassa säädetään, puoliso ei voi vedota puolisoitten välisiä aviovarallisuussuhteita säätelevään lakiin kolmanteen osapuoleen nähden kolmannen osapuolen ja jommankumman tai kummankin puolison välisessä riidassa, jollei kolmas osapuoli ole ollut tietoinen tai jollei hänen olisi asianmukaista huolellisuutta noudattaen pitänyt olla tietoinen kyseisestä laista.
2. Kolmannen osapuolen katsotaan olevan tietoinen kyseisestä laista, jos
 - a) aviovarallisuussuhteita säätelevä laki on
 - i) sen valtion laki, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen oikeustoimeen,
 - ii) sen valtion laki, jossa sopimuksen tehneellä puolisoilla ja kolmannella osapuolella on vakinainen asuinpaikka, tai
 - iii) kiinteää omaisuutta koskevissa tapauksissa sen valtion laki, jossa omaisuus sijaitsee,
 - tai jos
 - b) jompikumpi puolisoista on noudattanut sovellettavia aviovarallisuussuhteiden ilmoittamisen tai rekisteröinnin vaatimuksia ja näitä vaatimuksia säätelevä laki on
 - i) sen valtion laki, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen oikeustoimeen,
 - ii) sen valtion laki, jossa sopimuksen tehneellä puolisoilla ja kolmannella osapuolella on vakinainen asuinpaikka, tai
 - iii) kiinteää omaisuutta koskevissa tapauksissa sen valtion laki, jossa omaisuus sijaitsee.
3. Jos puoliso ei voi 1 kohdan nojalla vedota puolisoitten välisiä aviovarallisuussuhteita säätelevään lakiin kolmanteen osapuoleen nähden, aviovarallisuussuhteiden vaikutuksia kolmanteen nähden säännellään
 - a) sen valtion lailla, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen liiketoimeen; tai
 - b) kiinteää omaisuutta tai rekisteröityä omaisuutta tai rekisteröityjä oikeuksia koskevissa tapauksissa sen valtion lailla, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee tai jossa omaisuus tai oikeudet on rekisteröity.

29 artikla

Esineoikeuksien muuntaminen

Jos henkilö vetoaa esineoikeuteen, johon hänellä on oikeus aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain nojalla, ja sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa oikeuteen vedotaan, ei tunneta kyseistä esineoikeutta, kyseinen oikeus on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan muunnettava lähinnä vastaavaksi kyseisen valtion lain mukaiseksi oikeudeksi ottaen huomioon kyseisellä esineoikeudella tavoitellut päämäärät ja edut sekä esineoikeuden vaikutukset.

30 artikla

Kansainvälisesti pakottavat säännökset

1. Tämän asetuksen säännökset eivät estä soveltamasta tuomioistuinvaltion lain kansainvälisesti pakottavia säännöksiä.
2. Kansainvälisesti pakottavat säännökset ovat säännöksiä, joiden noudattamista jokin jäsenvaltio pitää niin olennaisen tärkeänä yleisten etujensa, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmänsä, turvaamiseksi, että niitä on sovellettava kaikissa niiden soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa riippumatta siitä, mitä lakia aviovarallisuuteen sovellettaisiin muutoin tämän asetuksen nojalla.

31 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteet

Jonkin valtion tämän asetuksen mukaisesti määräytyvän lain säännöstä voidaan kieltäytyä soveltamasta ainoastaan, jos sen soveltaminen on selvästi vastoin tuomioistuinjäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

32 artikla

Takaisin- ja edelleenviittauksen (*renvoi*) poissulkeminen

Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava tietyn valtion lakia, sovelletaan kyseisessä valtiossa voimassa olevia oikeussääntöjä lukuun ottamatta maan kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä.

33 artikla

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – alueellinen lainvalinta

1. Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava sellaisen valtion lakia, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä siten, että näillä kullakin on omat aviovarallisuussuhteita koskevat oikeussääntönsä, se, minkä alueellisen yksikön oikeussääntöjä sovelletaan, määräytyy tämän valtion sisäisten lainvalintasääntöjen mukaan.
2. Jos tällaisia sisäisiä lainvalintasääntöjä ei ole, sovelletaan seuraavaa:
 - a) kun sovellettava laki määräytyy puolisoiden vakinaista asuinpaikkaa koskevien säännösten nojalla, viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, jossa puolisoilla on vakinainen asuinpaikka;
 - b) kun sovellettava laki määräytyy puolisoiden kansalaisuutta koskevien säännösten nojalla, viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, johon puolisoilla on läheisin liittymä;

- c) kun sovellettava laki määräytyy jonkin sellaisen säännöksen nojalla, jossa viitataan liittymäperusteena muihin tekijöihin, viittauksia 1 kohdassa tarkoitettun valtion lakiin pidetään viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, jossa kyseinen muu tekijä sijaitsee.

34 artikla

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – henkilöiden välinen lainvalinta

Jos valtiossa on kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin aviovarallisuussuhteiden osalta, viittauksia kyseisen valtion lakiin pidetään viittauksina oikeusjärjestelmään tai säännöstöön, joka määräytyy tässä valtiossa voimassa olevien lainvalintasääntöjen mukaisesti. Jos tällaisia sääntöjä ei ole, sovelletaan oikeusjärjestelmää tai säännöstöä, johon puolisoilla on läheisin liittymä.

35 artikla

Tämän asetuksen soveltamatta jättäminen sisäisessä lainvalinnassa

Jäsenvaltio, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä siten, että näillä kullakin on omat aviovarallisuussuhteita koskevat oikeussääntönsä, ei ole velvollinen soveltamaan tätä asetusta lainvalintaan yksinomaan tällaisten alueellisten yksiköiden välillä.

IV luku

Päätösten tunnustaminen, täytäntöönpanokelpoisuus ja täytäntöönpano

36 artikla

Tunnustaminen

1. Jäsenvaltiossa annettu päätös tunnustetaan toisissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.
2. Asianosainen, joka asettaa kysymyksen päätöksen tunnustamisesta varsinaiseksi riidan kohteeksi, voi pyytää 44–57 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti päätöksen tunnustamista.
3. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa on vireillä oikeudenkäynti, jossa pääasian ratkaisu riippuu päätöksen tunnustamista koskevasta liitännäiskysymyksestä, kyseinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tämän liitännäiskysymyksen.

37 artikla

Tunnustamatta jättämisen perusteet

Päätös jätetään tunnustamatta seuraavissa tapauksissa:

- a) tunnustaminen on selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;
- b) päätös on tehty vastaajan poissa ollessa, eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja sellaisella tavalla, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole riitauttanut päätöstä, vaikka olisi voinut tehdä niin;

- c) päätös, jonka tunnustamista haetaan jäsenvaltiossa, on ristiriidassa toisen päätöksen kanssa, joka on annettu samojen asianosaisten välisessä asiassa kyseisessä jäsenvaltiossa;
- d) päätös on ristiriidassa toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa annetun aiemman päätöksen kanssa, joka on annettu samojen asianosaisten välillä ja joka koskee samaa asiaa, ja aiempi päätös täyttää päätöksen tunnustamiselle asetetut ehdot jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista haetaan.

38 artikla

Perusoikeudet

Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 36 artiklaa siten, että ne kunnioittavat Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -periaatteita, erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkieltoa.

39 artikla

Kielto tutkia uudelleen päätöksen antaneen tuomioistuimen toimivaltaa

1. Sen tuomioistuimen toimivaltaa, joka on antanut päätöksen alkuperäjäsenvaltiossa, ei saa tutkia uudelleen.
2. Edellä 37 artiklassa tarkoitettua oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa kieltäytymisperustetta ei sovelleta 4–11 artiklan säännöksiin, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa.

40 artikla

Kielto tutkia uudelleen asiaratkaisua

Jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen asiaratkaisua ei saa missään tapauksessa tutkia uudelleen.

41 artikla

Tunnustamiskäsittelyn lykkääminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, jos päätökseen on haettu muutosta alkuperäjäsenvaltiossa varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

42 artikla

Täytäntöönpanokelpoisuus

Jäsenvaltiossa tehty ja siellä täytäntöönpanokelpoinen päätös on täytäntöönpanokelpoinen toisessa jäsenvaltiossa, kun päätös on jonkun asianosaisen hakemuksesta julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi tuossa toisessa jäsenvaltiossa 44–57 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

43 artikla

Kotipaikan määrittäminen

Tuomioistuimen on sovellettava täytäntöönpanojäsenvaltion lakia, kun se 44–57 artiklassa säädettyä menettelyä sovellettaessa ratkaisee, onko asianosaisen kotipaikka kyseisessä jäsenvaltiossa.

44 artikla

Paikallisten tuomioistuinten toimivalta

1. Hakemus päätöksen julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi on toimitettava täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimelle tai toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka kyseinen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 64 artiklan mukaisesti.
2. Alueellinen toimivalta määräytyy sen asianosaisen kotipaikan mukaan, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, tai täytäntöönpanopaikkakunnan perusteella.

45 artikla

Menettely

1. Hakumenettelyyn sovelletaan täytäntöönpanojäsenvaltion lakia.
2. Hakijalla ei edellytetä olevan postiosoitetta tai valtuutettua edustajaa täytäntöönpanojäsenvaltiossa.
3. Hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:
 - a) päätöksen jäljennös, joka täyttää päätöksen virallisuuden toteamisen edellytykset;
 - b) alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen sellaisella lomakkeella antama todistus, joka on vahvistettu 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen, tämän kuitenkin rajoittamatta 46 artiklan soveltamista.

46 artikla

Todistuksen toimittamatta jättäminen

1. Jollei 45 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua todistusta toimiteta, tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen voi asettaa sen toimittamiselle määräajan tai hyväksyä vastaavan asiakirjan tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettyinä, vapauttaa hakijan todistuksen toimittamisvelvollisuudesta.
2. Asiakirjoista on toimitettava käännös tai translitterointi, jos tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen sitä vaatii. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön tekemä, jolla on kelpoisuus käännösten tekemiseen jossakin jäsenvaltiossa.

47 artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen

Päätös julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun 45 artiklassa säädetyt muodollisuudet on täytetty, eikä 37 artiklassa säädetyt tunnustamatta jättämisen perusteita tutkita. Asianosaisella, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei menettelyn tässä vaiheessa ole oikeutta tulla kuulluksi.

48 artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehdyn päätöksen tiedoksi antaminen

1. Hakijalle on viivytyksettä annettava tiedoksi täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehty päätös täytäntöönpanojäsenvaltion laissa säädetyt menettelyt mukaisesti.

2. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen on annettava tiedoksi asianosaiselle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja tiedoksiantoon on liitettävä tehty päätös, jos sitä ei jo ole annettu kyseiselle asianosaiselle tiedoksi.

49 artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehtyä päätöstä koskeva muutoksenhaku

1. Kumpikin asianosainen voi hakea muutosta päätökseen, joka on tehty täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta.
2. Muutoksenhaku on osoitettava tuomioistuimelle, jonka asianomainen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 64 artiklan mukaisesti.
3. Muutoksenhaku on käsiteltävä kontradiktorista menettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti.
4. Jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jää saapumatta muutoksenhakutuomioistuimen istuntoon, jossa käsitellään hakijan tekemää muutoksenhakua, sovelletaan 16 artiklan säännöksiä, vaikka sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei olisikaan missään jäsenvaltiossa.
5. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehtyä päätöstä koskeva muutoksenhaku on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Jos sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa päätös on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, muutoksenhakuaika on 60 päivää siitä päivästä, jona päätös on annettu tiedoksi hänelle joko henkilökohtaisesti tai toimitettu hänen kotiosoitteeseensa. Määräaikaa ei voida pidentää välimatkan perusteella.

50 artikla

Menettely muutoksenhaun johdosta tehdyn päätöksen riitauttamiseksi

Muutoksenhaun johdosta tehty päätös voidaan riitauttaa ainoastaan menettelyllä, jonka asianomainen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 64 artiklan mukaisesti.

51 artikla

Päätöksen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisen epäminen tai kumoaminen

Tuomioistuin, jolta muutosta haetaan 49 tai 50 artiklan mukaisesti, voi evätä tai kumota päätöksen julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi ainoastaan jollakin 37 artiklassa mainituista perusteista. Sen on tehtävä päätöksensä viipymättä.

52 artikla

Asian käsittelyn lykkääminen

Tuomioistuimen, jolta on haettu muutosta 49 tai 50 artiklan mukaisesti, on sen asianosaisen pyynnöstä, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, lykättävä asian käsittelyä, jos päätökseen on haettu muutosta alkuperäjäsenvaltiossa eikä se siitä syystä ole siellä täytäntöönpanokelpoinen.

53 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

1. Jos päätös on tunnustettava tämän luvun mukaisesti, mikään ei estä hakijaa turvautumasta täytäntöönpanojäsenvaltion lain mukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin tai

turvaamistoimiin, eikä tällöin vaadita 47 artiklan mukaista julistusta päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta.

2. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen oikeuttaa ilman eri toimenpiteitä ryhtymään turvaamistoimiin.
3. Ennen kuin 49 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamiseen sovellettava muutoksenhaku-aika on kulunut umpeen ja ennen kuin mahdollisen muutoksenhaun johdosta on annettu päätös, sen osapuolen omaisuuteen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, saa kohdistaa ainoastaan turvaamistoimia.

54 artikla

Osittainen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Jos päätöksellä on ratkaistu useampia vaatimuksia eikä kaikkia vaatimuksia voida julistaa täytäntöönpanokelpoisiksi, tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen on julistettava täytäntöönpanokelpoiseksi yksi tai useampi vaatimus.
2. Hakija voi pyytää, että täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen rajoitetaan päätöksen tiettyihin osiin.

55 artikla

Oikeusapu

Hakijalla, joka on saanut alkuperäjäsenvaltiossa oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai kustannusten suorittamisesta täysimääräisesti tai osittain, on täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä oikeus saada täytäntöönpanojäsenvaltion lain mukaisesti laajinta mahdollista oikeusapua tai laajin vapautus kulujen tai kustannusten suorittamisesta.

56 artikla

Vakuuden, takuun tai talletuksen kieltö

Asianosaiselta, joka jäsenvaltiossa pyytää toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista tai täytäntöönpanoa, ei saa vaatia minkäänlaista vakuutta, takuuta tai talletusta sillä perusteella, että hän on ulkomaalainen tai että hänen kotipaikkansa tai asuinpaikkansa ei ole täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

57 artikla

Maksun tai veron kieltö

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä ei saa täytäntöönpanojäsenvaltiossa periä mitään riidan kohteen arvon mukaan määräytyvää maksua tai veroa.

V luku

Viralliset asiakirjat ja tuomioistuimessa tehdyt sovinnot

58 artikla

Virallisten asiakirjojen hyväksyminen

1. Jäsenvaltiossa laaditulla virallisella asiakirjalla on toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin sillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai sen kanssa mahdollisimman

vertailukelpoinen vaikutus edellyttäen, että se ei ole selvästi vastoin toisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita.

Henkilö, joka aikoo käyttää virallista asiakirjaa toisessa jäsenvaltiossa, voi pyytää, että viranomaisen, joka laatii virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltiossa, täyttää 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen vahvistetun lomakkeen, jossa kuvaillaan virallisen asiakirjan todistusvoima alkuperäjäsenvaltiossa.

2. Virallisen asiakirjan oikeellisuus riitautetaan alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimessa, ja sitä koskeva päätös tehdään kyseisen valtion lain mukaisesti. Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei ole todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.
3. Viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet on riitautettava tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen tämän asetuksen nojalla, ja päätös asiassa on annettava III luvun nojalla sovellettavan lain mukaisesti. Riitautettu virallinen asiakirja ei ole riitautettujen seikkojen osalta todistusvoimainen muissa jäsenvaltioissa kuin alkuperäjäsenvaltiossa niin kauan kuin riitautusta koskeva asia on vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.
4. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu liitännäiskysymyksestä, joka koskee aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa viralliseen asiakirjaan kirjattuja oikeustoimia ja oikeudellisia suhteita, asiaa käsittelevä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tuon liitännäiskysymyksen.

59 artikla

Virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen virallinen asiakirja on julistettava täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asianosaisen hakemuksesta 44–57 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
2. Edellä olevaa 45 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa virallisen asiakirjan laatineen viranomaisen on kenen tahansa asianosaisen hakemuksesta annettava todistus 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen vahvistetulla lomakkeella.
3. Tuomioistuin, jolta haetaan muutosta 49 tai 50 artiklan nojalla, voi evätä tai kumota virallisen asiakirjan julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi selvästi vastoin täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita.

60 artikla

Tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoiset tuomioistuimessa tehdyt sovinnot on julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asianosaisen hakemuksesta 44–57 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
2. Edellä olevaa 45 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa on tuomioistuimen, joka hyväksyi sovinnon tai jossa se tehtiin, kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta annettava todistus 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen vahvistetulla lomakkeella.

3. Tuomioistuimien, jolta haetaan muutosta 49 tai 50 artiklan nojalla, voi evätä tai kumota tuomioistuimissa tehdyn sovinnon täytäntöönpanokelpoiseksi ainoastaan, jos tuomioistuimissa tehdyn sovinnon täytäntöönpano olisi selvästi vastoin täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita.

VI luku

Yleiset ja loppusäännökset

61 artikla

Laillistaminen ja muut vastaavat muodollisuudet

Tässä asetuksessa tarkoitetuilta, jäsenvaltiossa annetuilta asiakirjoilta ei vaadita laillistamista eikä muuta vastaavaa muodollisuutta.

62 artikla

Suhde voimassa oleviin kansainvälisiin yleissopimuksiin

1. Tämä asetus ei vaikuta sellaisten tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskevien kahden- tai monenvälisten sopimusten ja yleissopimusten soveltamiseen, joiden sopimuspuolena yksi tai useampi jäsenvaltio on tätä asetusta annettaessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta perussopimuksen 351 artiklan mukaisten jäsenvaltioiden velvoitteiden soveltamista.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden välisissä suhteissa ensisijaisena sellaisiin sopimuksiin nähden, jotka koskevat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä ja joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ovat.
3. Tällä asetuksella ei estetä seuraavien sopimusten sopimuspuolina olevia jäsenvaltioita edelleen soveltamasta kyseisiä sopimuksia siltä osin kuin niiden soveltamisen lopputuloksena on se, että aviovarallisuussuhteisiin liittyvissä asioissa annetut päätökset tunnustetaan ja pannaan täytäntöön yksinkertaistetulla ja nopeutetulla menettelyllä: avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävä Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2006; perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskeva Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 19 päivänä marraskuuta 1934 tehty sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna kesäkuussa 2012; sekä yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 11 päivänä lokakuuta 1977 tehty sopimus.

63 artikla

Yleisön saataville asetettavat tiedot

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle lyhyt yhteenveto aviovarallisuussuhteisiin liittyvistä kansallisista säädöksistään ja menettelyistään, mukaan lukien tiedot siitä, minkä tyyppisillä viranomaisilla on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa, ja tiedot 28 artiklassa tarkoitetuista vaikutuksista suhteessa kolmansiin osapuoliin, tietojen asettamiseksi yleisön saataville siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa.

Jäsenvaltioiden on pidettävä nämä tiedot jatkuvasti ajan tasalla.

64 artikla

Yhteystietojen ja menettelyjen ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ... päivään ...kuuta ... mennessä*
 - a) tuomioistuimet tai viranomaiset, joilla on toimivalta käsitellä 44 artiklan 1 kohdan mukaisia täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevia hakemuksia ja 49 artiklan 2 kohdan mukaisia tällaisista hakemuksista tehtyjä päätöksiä koskevia muutoksenhakuja;
 - b) 50 artiklassa tarkoitetut menettelyt muutoksenhaun johdosta tehdyn päätöksen riitauttamiseksi.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista myöhemmistä muutoksista näihin tietoihin.

2. Komissio julkaisee 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, lukuun ottamatta 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tuomioistuinten ja viranomaisten osoitteita ja muita yhteystietoja.
3. Komissio saattaa kaikki 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville asianmukaisilla tavoilla, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.

65 artikla

Sellaisen luettelon laatiminen ja myöhempi muuttaminen, joka sisältää 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tiedot

1. Komissio laatii jäsenvaltioiden ilmoitusten pohjalta 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun luettelon muista viranomaisista ja oikeusalan ammattihenkilöistä.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista kyseiseen luetteloon sisältyviin tietoihin myöhemmin tehtävistä muutoksista. Komissio muuttaa luetteloa vastaavasti.
3. Komissio julkaisee luettelon ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
4. Komissio saattaa kaikki 1 ja 2 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville myös muilla asianmukaisilla tavoilla, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.

66 artikla

Sellaisten todistusten ja lomakkeiden laatiminen ja myöhempi muuttaminen, joita tarkoitetaan 45 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja 58, 59 ja 60 artiklassa

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädökset 45 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja 58, 59 ja 60 artiklassa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatimisesta ja myöhemmästä muuttamisesta. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

*

OJ: please insert the date: 9 months before the date of application of this Regulation.

67 artikla
Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

68 artikla
Uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään kahdeksan vuoden kuluttua asetuksen soveltamisen alkamispäivästä. Kertomukseen liitetään tarvittaessa tämän asetuksen mukauttamiseen tähtääviä ehdotuksia.
2. Komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen 9 ja 38 artiklan soveltamisesta viimeistään viiden vuoden kuluttua asetuksen soveltamisen alkamispäivästä. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti sitä, missä määrin kyseisillä artikloilla on varmistettu oikeussuojan saatavuus.
3. Kertomuksien laatimista varten jäsenvaltioiden on annettava komissiolle asiaankuuluvat tiedot tämän asetuksen soveltamisesta niiden tuomioistuimissa.

69 artikla
Siirtymäsäännökset

1. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan asetuksen soveltamisen alkamispäivänä tai sen jälkeen vireille pantuihin oikeudenkäynteihin, virallisesti laadittuihin tai rekisteröityihin virallisiin asiakirjoihin ja tuomioistuimissa hyväksytyihin tai tehtyihin sovintoihin, jollei 2 ja 3 kohdasta muuta johdu.
2. Jos oikeudenkäynti alkuperäjäsenvaltiossa on käynnistetty ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää, kyseisen päivän jälkeen tehdyt päätökset tunnustetaan ja pannaan täytäntöön IV luvun säännösten mukaisesti, kunhan asiassa sovelletut toimivaltasäännöt vastaavat II luvussa vahvistettuja sääntöjä.
3. Asetuksen III luvun säännöksiä sovelletaan vain sellaisiin henkilöihin, jotka ovat avioituneet tai valinneet aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivän jälkeen.

70 artikla
Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
2. Tätä asetusta sovelletaan ...³² alkaen lukuun ottamatta 63 ja 64 artiklaa, joita sovelletaan ...³³ alkaen, ja 65, 66 ja 67 artiklaa, joita sovelletaan ...³⁴ alkaen.

³² Kahden ja puolen vuoden kuluttua sen voimaantulosta.

³³ Yhdeksän kuukautta ennen soveltamisen alkamispäivää.

³⁴ Tämän asetuksen voimaantulopäivää seuraava päivä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan osallistuvissa jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä
Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja